

Součinnost složek IZS při zásahu

Hana Müllerová

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana Müllerová**
Osobní číslo: **L15230**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Součinnost složek IZS při zásahu**

Zásady pro vypracování:

- 1. Zpracujte literární rešerši na zadané téma z domácí a zahraniční literatury za posledních 15 let.**
- 2. Provedte popis, analýzu a zhodnocení současného stavu ve zkoumané oblasti.**
- 3. Připravte návrh vlastních nových nebo zdokonalených opatření ke zlepšení současného stavu.**

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0

[2] Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sběrka zákonů. Praha: Tiskárna MV, 2000, ročník 2000, částka 73, číslo 239.

[3] Dokumentace IZS: TYPOVÉ ČINNOSTI. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2017 [cit. 2017-10-26]. Dostupné z: <http://www.hzscz.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Otakar Jiří Mika, CSc.**

Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **3. listopadu 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2018**

V Uherském Hradišti dne 10. listopadu 2017

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

L.S.

prof. Ing. Dušan Vítar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti 11.5.2017

Podpis studenta

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací

⁽¹⁾ Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

⁽²⁾ Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké

školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich části, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Práce je zaměřena na součinnost složek Integrovaného záchranného systému, podrobněji pak na Katalog typových činností. Opírá se o pevný teoretický základ, ve kterém je představena bezpečnost a Integrovaný záchranný systém. Praktická část je uvedena analýzou struktury vybraných typových činností. Dále se obrací směrem k praxi a prostřednictvím strukturovaných rozhovorů sbírá data ze zásahů týkajících se TČ a z konkrétních zkušeností zástupců složek IZS.

Na základě těchto informací bylo zjištěno, že TČ jsou převážně spatřovány zástupci složek IZS jako přínos, ovšem objevily se i určité nedostatky v rámci TČ či taktických zásahů a z toho důvodu jsou navrženy podněty pro jejich zlepšení.

Klíčová slova: bezpečnost, hasičský záchranný systém, integrovaný záchranný systém, katalog typových činností, policie české republiky, taktický zásah

ABSTRACT

This thesis focuses on the synergy of the components of the Emergency Rescue System, more specifically on the Catalogue of Model Activities. It leans on a solid theoretical basis, in which safety and the Emergency Rescue System are introduced. The practical part leads with the analysis of the structure of chosen model activities. The following part shifts focus to practice and, through structured interviews, collects data from operations, focusing on their procedures, as well as specific experiences of the representatives of the Integrated Rescue System.

On the basis of this information it was found that the standard operation procedures were predominantly seen by the representatives of the Integrated Rescue system components as a benefit, however, certain deficiencies within the standard operation procedures or tactical procedures appeared, and, for this reason, incentives for their improvement were suggested.

Keywords: security, fire rescue system, emergency rescue system, catalog of model activities police of the czech republic, tactical Intervention

Poděkování

Mé největší poděkování patří panu Doc. Ing. Otakaru Jiřímu Mikovi, CSc. za spolupráci při vedení bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat panu plk. Dr. Ing. Zdeňku Hanuškoví za poskytnutí materiálů, rad a konzultací a panu Doc. RSDr. Václavu Loškovi, CSc. za ochotu a poskytnuté rady. Velké díky patří i mé rodině a přátelům, kteří mě ve studiu podporují a jsou mi velkou oporou.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY	13
1.1 ZÁKLADNÍ POJMY	13
1.2 LEGISLATIVNÍ A DALŠÍ VYMEZENÍ	18
1.2.1 Koncepce ochrany obyvatelstva.....	19
1.3 SOUČASNÁ BEZPEČNOSTNÍ SITUACE	21
1.3.1 Audit národní bezpečnosti.....	21
1.3.2 Analýza hrozeb.....	22
1.3.3 Bezpečnost České republiky	24
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	25
2.1 STRUKTURA	25
2.1.1 Hasičský záchranný sbor.....	26
2.1.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje	28
2.1.3 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby	29
2.1.4 Policie České republiky.....	31
2.2 SPOLUPRÁCE SLOŽEK IZS PŘI ZÁSAHU	32
2.2.1 Taktická cvičení IZS	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
3 TYPOVÉ ČINNOSTI	36
3.1 AKTUALIZACE TYPOVÝCH ČINNOSTÍ	37
3.2 TAKTICKÁ CVIČENÍ SLOŽEK IZS ZAMĚŘENÁ NA TYPOVÉ ČINNOSTI	38
4 TVORBA TYPOVÝCH ČINNOSTÍ	41
4.1 STRUKTURA TYPOVÝCH ČINNOSTÍ.....	42
4.1.1 Úvodní strana a titulní list	42
4.1.2 Změnový list.....	42
4.1.3 Společný list složek integrovaného záchranného systému.....	43
4.1.3.1 Příloha ke společnému listu složek IZS	47
4.1.4 List velitele zásahu	47
4.1.5 List operačních středisek	49
4.1.6 Listy složek integrovaného záchranného systému	50
4.2 PODNĚTY K VYLEPŠENÍ STRUKTURY TYPOVÝCH ČINNOSTÍ	51
5 VYBRANÁ TYPOVÁ ČINNOST	52
5.1 CHARAKTERISTIKA STČ 11/IZS CHŘIPKA PTÁKŮ	52
5.2 POHLED Z PRAXE DOBROVOLNÉHO HASIČE	54
5.3 PODNĚTY KE ZLEPŠENÍ STČ 11/IZS CHŘIPKA PTÁKŮ	55
6 TYPOVÉ ČINNOSTI Z POHLEDU PRAXE	56

6.1	ZÁSTUPCI/ ZÁSTUPCE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU.....	56
6.2	ZÁSTUPCI POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	58
6.2.1	Příslušník Policie České republiky na pozici vrchního asistenta	58
6.2.2	Příslušník Policie České republiky na pozici pořádkové policie	59
6.3	PODNĚTY KE ZLEPŠENÍ TČ	59
7	PERSPEKTIVY VÝVOJE A PODNĚTY K NOVÝM TČ	60
7.1	PERSPEKTIVY VÝVOJE	60
7.1.1	Vysoce virulentní nákazy	60
7.1.2	Velká námraza.....	61
7.2	ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ	61
7.2.1	Orkán Herwart.....	61
7.2.1.1	Vyhodnocení následků působení orkánu Herwart	62
7.3	NÁMĚT K VYTVOŘENÍ NOVÉ TYPOVÉ ČINNOSTI	63
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	72
	SEZNAM OBRÁZKŮ	73
	SEZNAM TABULEK.....	74

ÚVOD

Bezpečnost je jednou ze základních potřeb života člověka. Bezpečnost ovšem není samozřejmostí. Příroda nám každý den přináší nějaké překvapení a naneštěstí je toto překvapení dost často nepříjemné a přichází ve formě nějaké mimořádné události (dále jen MU), se kterou se musíme vypořádat. Pokud už k takové nešťastné události dojde, jaké máme možnosti se na ni připravit a bez velkých ztrát ať už na majetku či životech ji přečkat? Kdo nám pomůže, když si svépomocí už nedovedeme poradit a naše síly či prostředky na zvládnutí situace nestačí?

Naštěstí žijeme v České republice, kde existuje a dokonce i spolehlivě funguje Integrovaný záchranný systém (dále jen IZS), jehož základní i ostatní složky nám každý den pomáhají v těch nejtěžších chvílích, na které sami nestačíme. Troufám si tvrdit, že tuto jejich pomoc již bereme automaticky a občas by nebylo od věci za ni poděkovat zasahujícím, či činnost těchto složek jakýmkoliv způsobem ocenit. Tato služba přece jen není prozatím samozřejmostí a součástí každého státu ve světě.

Jednotlivé složky IZS spolu spolupracují při nejrůznějších MU již několik let, ovšem přesněji stanovené postupy, práva a povinnosti složek IZS při MU se začaly formulovat až na přelomu roku 2000. Kdy v tomto roce vyšel tzv. „balík krizových zákonů“, který tuto problematiku legislativně zakotvil a stanovil určitá pravidla. Na legislativní zakotvení od roku 2000 začala navazovat velká spousta nejrůznějších strategických dokumentů, plánů či metodologických pokynů.

Ke zefektivnění činnosti a spolupráce složek IZS při zásahu velmi napomáhají typové činnosti (dále jen TČ), které se začaly tvořit v roce 2004. TČ v rámci součinnosti složek IZS hrají velkou roli. Napomáhají při situacích, kdy není času nazbyt pro neověřené postupy a kdy jednání příslušníků jednotlivých složek může negativně ovlivnit jejich vlastní psychiku. Typové činnosti totiž zabraňují nervozitě z neověřeného postupu a tedy zmatku a panice na místě zásahu. Pokud máme jasně promyšlený plán správného postupu, kterého se můžeme držet, a podle kterého postupujeme, nezbyvá moc času na zmatky a neexistuje důvod k panice. Jejich realizovatelnost a správnost je ověřována cvičeními, které probíhají několikrát do roka a účastní se jich mimo jiné právě složky IZS.

Celá práce je ucelená a opírá se o pevný teoretický základ, do kterého lze zařadit legislativní zakotvení, kvalitní literaturu i internetové zdroje. Praktická část se zprvu zaměřuje na TČ, kde podrobně analyzuje jejich strukturu. Dále se obrací směrem k praxi a sbírá data ze zásahů týkajících se TČ a z konkrétních zkušeností zástupců složek IZS.

CÍL A POUŽITÉ METODY

Jsou typové činnosti pro součinnost složek IZS na místě zásahu přínosné? V jakém rozsahu se využívají tyto dokumenty v praxi? Cíl této práce je nejprve obecně popsat a poté zanalyzovat vybrané TČ. Formou strukturovaných rozhovorů zjistit od vybraných složek IZS, jak fungují TČ v praxi a zda jsou opravdu přínosem. Dále budou zjišťovány perspektivy dalšího vývoje TČ. Na závěr se pokusím specifikovat odůvodněné podněty k novým TČ, které by mohly být pro IZS užitečné.

K dosažení tohoto cíle byly zvoleny celkem tři metody. Vstupní metodou je literární rešerše, která uvádí čtenáře do současného stavu problematiky. Na ni navazuje analýza (rozbor) a komparace zaměřující se na vybrané TČ. Poslední použitou metodou byly strukturované rozhovory. Potřebuji konkrétní informace od konkrétních příslušníků jednotlivých složek IZS a k tomu mi tyto rozhovory skvěle poslouží.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY

Na úvod je vhodné si přesněji přiblížit základní pojmy, legislativní základ a další zakotvení dané problematiky. Dále bude představen Integrovaný záchranný systém ČR a blíže popsány jeho základní složky. Na závěr bude nastíněna bezpečnostní situace a jak je řešena bezpečnost v ČR.

1.1 Základní pojmy

Bezpečnostní terminologie je velmi rozsáhlá, proto jsou vybrány jen ty nejdůležitější, mezi něž patří bezpečnost, hrozba, riziko, bezpečnostní systém, bezpečnostní politika. Nemůžeme ale opomenout ani ochranu obyvatelstva, Integrovaný záchranný systém, mimořádnou událost, krizovou situaci a Typové činnosti.

Bezpečnost je pojmem, který není pouze důležitou součástí bezpečnostní terminologie, ale je i běžně používaný v obecné mluvě. Pro účely této práce bude nejvhodnější čerpat z Terminologického slovníku Ministerstva vnitra (dále jen MV) z roku 2016 [1], který bezpečnost vymezuje následovně: *„Stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným (i nenadálým) vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace“¹.*

Hrozba, ten prokletý jev, který může výše uvedenou bezpečnost ohrozit. Pojem hrozba je často používaný a objevuje se hned v několika zdrojích. Ve skriptech GŘ HZS ČR Ochrany obyvatelstva a Krizového řízení [2] (dále jen OO a KŘ) má následující znění: *„Hrozba je synonymem k pojmu nebezpečí. Užívá se obvykle ve vztahu k závažným nebezpečím, které mají schopnost poškodit zájmy ČR.“*

Vezme-li v úvahu i starší zdroje, tak v Bezpečnostní strategii ČR z roku 2011 [3] se pod tímto pojmem rozumí: *„jakýkoli fenomén, který má potenciální schopnost poškodit zájmy ČR. Hrozba může být přírodním, tedy na lidské činnosti přímo nezávislým jevem,*

¹ Pro vymezení systému na podmínky státu je obsah bezpečnosti uveden v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. V tomto případě používáme pojem bezpečnost státu, viz *vnější bezpečnost státu, vnitřní bezpečnost státu*.

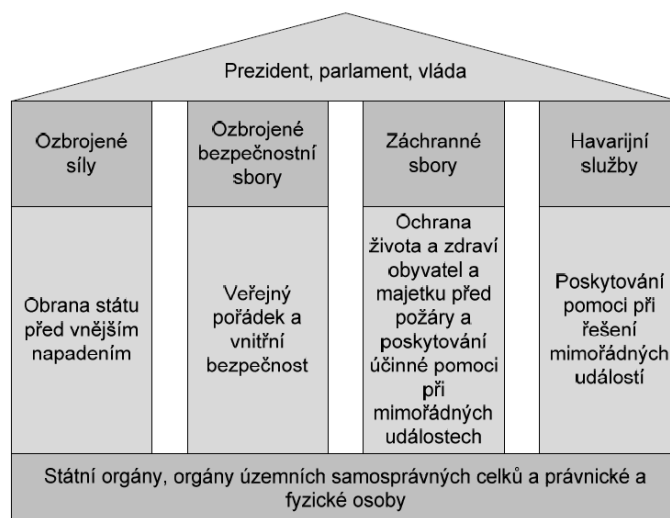
nebo může být způsobena aktérem nadaným vůlí a úmyslem - jedincem, skupinou, organizací, státem.“

Nejvhodnější je se opět držet Terminologického slovníku 2016 [1], který ji definuje jako: *„Přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu. Tento potenciál může být spuštěn záměrně nebo náhodně využit pro atakování specifických zranitelností aktiva. Hrozba bývá zdrojem rizika.*“

Riziko patří mezi pojmy, které mají v různých odborných disciplínách rozdílný význam. V běžném jazyce jde o určitou nejistotu či bod zlomu, který může přinést kladný přínos (úspěch, větší zisk, nové možnosti) či negativní dopad (destrukce, velká ztráta, zranění). Při lehkém ohlednutí se do minulosti nalezneme v Bezpečnostní strategii ČR z roku 2003 [4] následující: *„Pojmem riziko se v Bezpečnostní strategii rozumí možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě tzv. analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit.*“ V následujících strategiích z roku 2011 a 2015 již pojem riziko definován není. Avšak v Terminologickém slovníku tento MV [1] tento pojem nalezneme a je definován jako: *„Možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby.*“

Bezpečnostní systém státu je vybudován za účelem zajištění bezpečnosti všech obyvatel ČR. Tento pojem samozřejmě nechybí v Terminologickém slovníku MV z roku 2016 [1], kde je vymezen následovně: *„Komplexní hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém, který je propojením roviny politické (domácí a zahraniční), vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, hospodářské, finanční, legislativní, právní a sociální.*“ Tohoto znění pojmu se držela i Bezpečnostní strategie z roku 2015 [5].

Bezpečnostní systém slouží také jako nástroj pro bezpečnostní politiku. Níže je přiloženo schéma bezpečnostního systému, které bylo použito v roce 2013 v koncepci ochrany obyvatelstva.

Obrázek 1 – Bezpečnostní systém státu. [6]

Bezpečnostní politika státu není jednoznačně definována. Zatímco jedna definice dle Terminologického slovníku Ministerstva vnitra z roku 2016 [1] ji vymezuje jako: „*Společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.*“

Odborná skripta Ministerstva vnitra generálního ředitelství (dále jen GR) HZS ČR Ochrana obyvatelstva a Krizové řízení [2] ji definují následovně: „*Bezpečnostní politika je souhrn opatření a kroků za účelem prevence a eliminace hrozeb a z nich vyplývajících rizik s cílem zajistit vnitřní a vnější bezpečnost, obranu a ochranu občanů a státu. Provádí se aktivním a preventivním působením zahraniční, obranné a hospodářské politiky a politiky v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejné informovanosti.*“

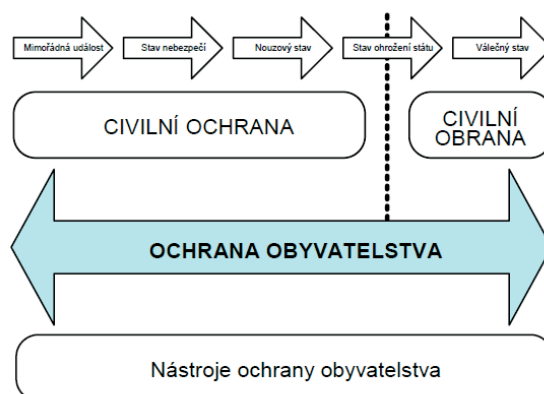
Ochrana obyvatelstva je v Terminologickém slovníku MV 2016 [1] vymezena jako plnění civilní ochrany², která existuje již od roku 1935³. Dále nám tento slovník uvádí následu-

² Civilní ochrana je souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů a dalších zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva, prováděných s cílem minimalizace negativních dopadů možných mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy lidí a jejich životní podmínky. Viz: <http://www.mvcr.cz/clanek/civilni-ochrana.aspx>

jící: „Výklad ochrany obyvatelstva není jednotný, v některých zemích, které nemají systém krizového řízení je termín ochrana obyvatelstva užíván v širším výkladu jako systém nevojenské ochrany – řeší např. i ochranu vnitřní bezpečnosti a ekonomiky.“

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (dále jen Koncepce OO) [6] uvádí: „Ochrana obyvatelstva je širokou „multiresortní“ disciplínou, kterou není možné vysvětlovat a řešit jen jako plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva (ve vazbě na Ženevské úmluvy z 12. srpna 1949), ale jako soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob a také občanů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platnými právními předpisy.“

Pro zpřehlednění vazeb mezi ochranou obyvatelstva, civilní ochranou a civilní obranou je přiložen následující obrázek.

Obrázek 2 – Ochrana obyvatelstva. [6]

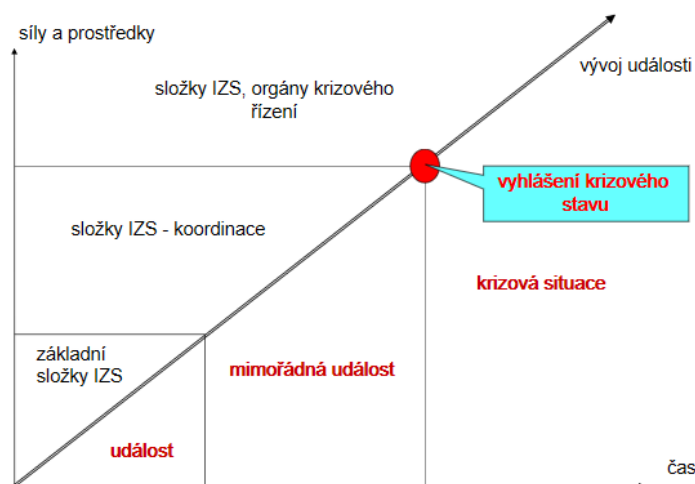
Integrovaný záchranný systém patří mezi systémy, které mají za úkol chránit život, zdraví a majetek. Je jednoznačně a stručně definován ve stejnojmenném Zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů [7] následovně: „Pro účely tohoto zákona se rozumí integrovaným záchranným systémem koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“

³ Další informace k tomuto tématu – viz: <http://www.hzsmsk.cz/index.php?ID=1447>

Mimořádná událost je téměř denní pečivo složek IZS. *Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů, jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie.*“

Zákon o IZS č. 239/2000 [7] ji shrnul jako: „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.*“ Definice ze zákona je sice kratší, ale výstižnější a díky tomu se i častěji uvádí.

Krizová situace se objevuje v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení [8] i v Terminologickém slovníku MV 2016 [1] ve stejném znění: „*Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.*“ Pro upřesnění rozdílu mezi mimořádnou událostí a krizovou situací přiložen následující obrázek.

Obrázek 3 – Přechod MU v KS. [9]

Typová činnost je jednou z možností, jak připravit IZS na MU. Terminologický slovník MV 2016 [1] ji definuje jako: „*Doporučující metodická norma o postupu složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události, na kterou navazují závazné interní předpisy jednotlivých složek IZS.*“

1.2 Legislativní a další vymezení

Legislativa nade vše, aneb žijeme v právním státě a tudíž máme povinnost dodržovat určité právní normy. Pakliže tyto normy nedodržujeme, můžeme za to být státem potrestáni. Ani zajišťování bezpečnosti ČR neuniklo legislativnímu zakotvení, ba naopak skýtá velkou spoustu zákonů, samozřejmě i ústavní a také další normy, jakožto nařízení vlády a vyhlášky nejrůznějších ministerstev.

Je vhodné se zaměřit na bezpečnost a dále konkrétně na činnost IZS, jež specifikují následující zákony:

- zákon č. 133/1985 Sb. České národní rady o požární ochraně [21],
- ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky,
- ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky,
- zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému [7],
- zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení (krizový zákon) [8],
- zákon č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy,
- zákon č. 320/2015 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky [17].

V roce 2018 bude probíhat příprava tezí nového zákona o požární ochraně, které budou zaměřené například na sjednocování zásad organizace a koordinace humanitární pomoci a nouzového přežití obyvatelstva. [10]

Přijetí nového zákona o HZS v roce 2015 je velkým úspěchem na poli legislativy. Nahradil totiž stávající zákon o HZS z roku 2000, který už řadu let nevyhovoval a měl velké nedostatky, tudíž neposkytoval dostatečnou právní podporu všem činnostem, které hasiči v posledních patnácti letech vykonávali. [10]

Výše uvedené zákony doplňují prováděcí předpisy, mezi ty nejdůležitější patří:

- nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení,
- nařízení vlády č. 463/2000 Sb. o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva,
- nařízení vlády č. 172/2001 Sb. k provedení zákona o požární ochraně,

- vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému,
- vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva,

Dále je vhodné ještě doplnit nezmíněnou legislativu ostatních základních složek IZS⁴, mezi kterou lze zařadit:

- vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany
- zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a
- zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

Problematika bezpečnosti a IZS je velmi široká a není vymezena pouze v legislativě. Najdeme ji i v mnoha dalších dokumentech, mezi ty nejdůležitější lze jednoznačně zařadit Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, Analýza hrozeb pro ČR, Audit národní bezpečnosti 2016. Stejně tak dobře jako legislativa a různé dokumenty nám poslouží i webové stránky GŘ HZS, které obsahují spoustu odborných informací.

Následuje bližší představení koncepce ochrany obyvatelstva. Audit národní bezpečnosti a analýze hrozeb pro ČR se dotýká až následující podkapitola.

1.2.1 Koncepce ochrany obyvatelstva

Jedná se o klíčový koncepční dokument, který se zabývá systémem ochrany obyvatelstva v celé jeho šíři a komplexnosti. Přípravenost systému čelit bezpečnostním hrozbám a s nimi spojeným MU a KS si žádá hledání nových cest, nástrojů a postupů spočívajících v efektivním zapojení všech subjektů, které mohou napomoci.

⁴ Legislativa týkající se HZS je uvedena již výše u zákonů vztahujících se obecně k IZS z jednoho prostého důvodu – HZS je páteří IZS.

Existuje 5 základních priorit v ochraně obyvatelstva, kterými jsou:

- občan,
- soukromé subjekty,
- ochrana kritické infrastruktury,
- věda, výzkum a inovace,
- definice nových úkolů a přístupů.

Cílem tohoto strategického dokumentu je posílení systému OO za maximálního využití nejen stávajících kapacit ale i efektivní zapojení kapacit nových. Cíle se bude dosahovat pomocí identifikace slabých míst systému, k jejichž odstranění budou navrhovány celé řady úkolů a opatření.

Aby bylo možné popsat všechny hrozby, kterým čelíme, je v Koncepti stanoven úkol zpracovat analýzu hrozeb pro ČR. Výsledky této analýzy se využijí k dalšímu optimálnímu nastavení směrů rozvoje OO. Společnou vizí zpracovatelů je vytvořit systém OO, který zajistí takovou úroveň bezpečnosti občanům, jež bude odpovídat možnostem a schopnostem ČR jako moderního a vyspělého státu.

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (dále jen Koncepce OO) obsahuje:

- poslání a rámec OO,
- analýzu současného stavu,
- strategické cíle a priority OO do roku 2030,
- koncepci rozvoje významných oblastí OO,
- základní úkoly pro realizaci stanovených priorit OO.

Vláda ČR schválila Koncepti OO a tím uložila úkol Ministerstvu vnitra zpracovávat v pravidelných tříletých cyklech vyhodnocení opatření uvedených v Koncepti OO prostřednictvím Zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v ČR⁵. [10, 11]

⁵ Dokument Zpráva o stavu ochrany obyvatelstva v ČR ke stažení zde: <http://krizport.firebrno.cz/file/2394>.

1.3 Současná bezpečnostní situace

Evropa se po delší době reálného bezpečí opět potýká se zhoršenou bezpečnostní situací. Touto problematikou se zabývá důležitý materiál v oblasti bezpečnosti ČR s názvem Audit národní bezpečnosti. Dále bude specifikována i analýza hrozeb pro ČR a na závěr systém zajištění bezpečnosti v ČR.

1.3.1 Audit národní bezpečnosti

Jsme schopni identifikovat konkrétní bezpečnostní hrozby a přijmout vůči nim preventivní opatření? Jsme schopni reagovat na nastalou krizi? Přesně na tyto otázky nám odpovídá Audit národní bezpečnosti [12], který je zpracován na základě zadání předsedy vlády. Tento materiál ukazuje směr, kterým se vláda ČR má při řešení bezpečnostních výzev vydat.

Zhoršená bezpečnostní situace v Evropě naštěstí dolehla na ČR zatím jen okrajově. Témata hrozeb v materiálu jsou omezena jen na ty oblasti hrozeb, které mají přímou vazbu na vnitřní bezpečnost státu. Naši vnitřní bezpečnost ohrožují i hrozby relativně nové, jedná se hlavně o kybernetické útoky. Svět se globalizuje a díky tomu i lokální problémy na druhé straně světa mohou mít zásadní vliv na bezpečnost naší země. Zajištění bezpečnosti ČR nespočívá pouze v zabránění vzniku KS či MU, ale je třeba i v případě jejich propuknutí hrozbám efektivně čelit.

Audit národní bezpečnosti se věnuje 10 okruhům hrozeb⁶:

- terorismus,
- extremismus,
- organizovaný zločin,
- působení cizí moci,
- bezpečnostní aspekty migrace,
- přírodní hrozby,
- antropogenní hrozby,
- hrozby v kyberprostoru,
- energetická, surovinová a průmyslová bezpečnost,

⁶ Tyto okruhy hrozeb byly v roce 2016 vybrány expertní skupinou jako osnova materiálu.

- hybridní hrozby a jejich vliv na bezpečnost občanů ČR.

Tyto okruhy hrozeb zároveň tvoří jednotlivé kapitoly materiálu. Každá kapitola se skládá ze čtyř částí:

- popis a evaluace hrozeb a rizik z ní vyplývajících pro ČR,
- výčet odpovědných institucí v rámci bezpečnostního systému ČR,
- základní nástroje⁷ pro eliminaci hrozeb a rizik,
- SWOT analýza dané oblasti,
- konkrétní doporučení pro vládu k posílení odolnosti. [12]

1.3.2 Analýza hrozeb

Zajišťování ochrany obyvatelstva vyžaduje neustálou adaptaci složek bezpečnostního systému. Vzhledem ke stále se zvyšujícímu počtu potencionálních hrozeb nabývá na významu integrovaný přístup s cílem snížit vliv těchto jevů. Klíčový význam v rámci politiky prevence MU a KS má analýza hrozeb. V koncepci OO byl proto stanoven úkol tuto analýzu hrozeb zpracovat a to s termínem do konce roku 2016. Odpovědné za zpracování bylo Ministerstvo vnitra⁸.

První část dokumentu zahrnuje analýzu v širším smyslu⁹ za současného určení úrovně rizika a druhá část implementuje získané analytické výstupy do dokumentů zásadních pro zajišťování bezpečnosti ČR.

Analýza hrozeb také reaguje na požadavky v oblasti preventivních aktivit kladené Evropskou unií. Zpřístupněním informací v podobě závěrečné zprávy ČR přispívá k prosazování soudržného přístupu členských států Evropské unie ke zvládnání MU a KS.

V souladu se stanoveným postupem řešení bylo nejprve identifikováno 72 typů nebezpečí, z čehož 54% tvořila antropogenní nebezpečí a zbylých 46% naturogenní nebezpečí. Při analýze rizik nebylo 21 typů nebezpečí podrobených dalšímu šetření z důvodu nízkého

⁷ Základními nástroji jsou legislativa, strategie a koncepce.

⁸ Za účelem provedení analytických činností byla v působnosti gesčního Ministerstva vnitra ustavena pracovní skupina složená ze zástupců HZS ČR.

⁹ Součástí analýzy v širším smyslu je identifikace hrozeb, vlastní analýza a následné hodnocení.

rizika. Detailně analyzováno bylo 49 typů nebezpečí a zbývající 2 typy¹⁰ byly hned označeny vysokým stupněm rizika, jelikož se předpokládá při jejich vzniku vyhlášení krizového stavu.

Celkem bylo vyhodnoceno 22 typů nebezpečí jako rizika nepřijatelná, z čehož vyplývá nutnost věnovat prioritní pozornost na jednotlivých stupních veřejné správy. Jedná se o následující:

- dlouhodobé sucho,
- extrémně vysoké teploty,
- přívalová povodeň,
- vydatné srážky,
- extrémní vítr,
- povodeň,
- epidemie - hromadné nákazy osob,
- epifytie - hromadné nákazy polních kultur,
- epizootie – hromadné nákazy zvířat,
- narušení dodávek potravin velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací,
- narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury
- zvláštní povodeň,
- únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení,
- narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu,
- narušení dodávek plynu velkého rozsahu,
- narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu,
- radiační havárie,
- narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu,
- migrační vlny velkého rozsahu,
- narušování zákonitosti velkého rozsahu (včetně terorismu),
- narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu. [13]

¹⁰ Jedná se o narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury a narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu.

1.3.3 Bezpečnost České republiky

Bezpečnost je základní nutností, jejíž zajištění by mělo být ve vyspělých státech samozřejmostí. Za zajištění bezpečnosti naší země jsou odpovědné orgány zákonodárné, výkonné a soudní. Svoji působnost směřují do následujících oblastí:

- Obrana ČR,
 - odpovědný orgán je Ministerstvo obrany (dále jen MO) ČR,
 - hlavním výkonným subjektem je Armáda ČR (dále jen AČR).
- Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek,
 - odpovědný orgán je MV ČR,
 - hlavními výkonnými subjekty jsou Policie ČR (dále jen PČR), ozbrojené bezpečnostní sbory a AČR¹¹.
- OO při živelných pohromách, haváriích a katastrofách,
 - odpovědným orgánem je MV ČR,
 - hlavními výkonnými subjekty jsou složky IZS¹², vyčleněné síly AČR, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory¹³, Báňská záchranná služba a Havarijní služby.
- Ochrana ekonomiky a plánování civilních zdrojů,
 - Odpovědný orgán je Správa státních hmotných rezerv (dále jen SSHM),
 - dalšími výkonnými subjekty jsou Ministerstvo financí, Ministerstvo zemědělství a další hospodářská odvětví. [14]

¹¹ Vojáci AČR jsou k plnění úkolů PČR povolávání nařízením vlády a to periodicky na dobu jednoho kalendářního roku. Toto povolání se vztahuje k plnění úkolů ochranné a pořádkové služby PČR na území ČR v období od 1. ledna do 31. prosince daného roku a použije se nejvýše 100 vojáků v činné službě. Více info viz kniha Policejní akce [14]

¹² Jedná se o Hasičský záchranný sbor ČR, PČR a Zdravotnickou záchrannou službu.

¹³ Tyto sbory spadají pod Český červený kříž (např. Horská služba, Česká speleologická služba, Svaz záchranných brigád kynologů ČR, Skalní záchranná služba, Vodní záchranná služba).

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém je součástí vnitřní bezpečnosti státu. Vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a dalších složek při řešení MU. Spolupráce uvedených složek na místě zásahu existovala vždy, avšak díky odlišné pracovní náplni a kompetencí jednotlivých složek vyvstala potřeba směřovat spolupráci k ideálnímu výsledku.

V současné době se IZS specifikuje jako právně vymezený systém koordinace a spolupráce jeho základních a ostatních složek při společném provádění záchranných a likvidačních prací (dále jen ZaLP) a při přípravě na MU. Velmi významná hodnota IZS je spatřována v zabezpečení nepřetržité každodenní pomoci v nouzi. Spolupráce složek vyžaduje koordinaci po stránce taktické, operační i strategické, která se daří také prostřednictvím celého souboru typových činností a provádění taktických a prověřovacích cvičení. [15]

K realizaci opatření v rámci IZS dochází v okamžiku, kdy se na místě negativní události sejdou dvě a více složek IZS a vzniklou situaci je třeba řešit společně. Nyní je vhodné blíže představit již zmiňované složky IZS¹⁴.

2.1 Struktura

Základní složky IZS jsou rozmístěny po celém území ČR a patří mezi ně:

- Hasičský záchranný sbor ČR,
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a
- Policie ČR.

Jejich úkol spočívá v nepřetržité pohotovosti pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, dále ve vyhodnocení těchto událostí a neodkladný zásah. [7]

Ostatní složky IZS poskytují při ZaLP pomoc na základě dohody o plánované pomoci na vyžádání. Tyto složky nastupují v případě, že základní složky při ZaLP nestačí. Takováto situace může nastat jednak z důvodu nedostatku personálu, ale i z nedostatků odborných

¹⁴ Integrovaný záchranný sbor čítá 357 složek, viz: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-6-2017.aspx?q=Y2hudW09OA%3d%3d>

či materiálových. Ostatní složky lze je nazvat jakousi nástavbou nad složky základní a jsou jimi následující:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů¹⁵. [7]

2.1.1 Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor je zřízen ze zákona¹⁶ a tvoří tzv. páteř IZS. Základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel, ŽP, zvířata a majetek před požáry a jinými MU a KS. Dále se podílí na zajišťování bezpečnosti ČR následujícími úkoly:

- požární ochranou,
- ochranou obyvatelstva,
- civilním nouzovým plánováním,
- IZS,
- KŘ a dalšími. [16]

Organizace HZS je následující:

- generální ředitelství,
- hasičské záchranné sbory krajů,
- záchranný útvar,
- škola. [17]

¹⁵ Jedná se jen o takové neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

¹⁶ Zákon č. 320/20015 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů

Generální ředitelství je součástí Ministerstva vnitra a řídí HZS krajů, záchranný útvar a školu. V čele je generální ředitel HZS, kterého jmenuje a odvolává ministr vnitra. Ministerstvo:

- zřizuje krajské operační a informační středisko, které plní úkoly operačního a informačního střediska IZS,
- řídí HZS krajů,
- zřizuje vzdělávací, technická a účelová zařízení.

K hlavním vzdělávacím, technickým a účelovým zařízením patří:

- Odborná učiliště požární ochrany.
- Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč.
- Technický ústav požární ochrany v Praze.
- Základna logistiky Olomouc a sklady.
- Opravárenský závod Olomouc.
- Záchraný útvar HZS Hlučín.

Výkonným článkem při provádění ZaLP jsou stanice a jednotky HZS krajů. Tyto jednotky představují síly a prostředky určené k výjezdu k MU. Dle velikosti se jednotky člení na:

- odřad (větší uskupení sil a prostředků),
- četa (2 a více družstev),
- družstvo (6 hasičů s technikou),
- družstvo o sníženém početním stavu¹⁷ (4 hasiči s technikou),
- skupinu (2 – 3 hasiči s technikou). [18]

V oblasti personální se sice podařilo stabilizovat sbor už v předchozích letech, ale na rok 2018 se v rámci přípravy rozpočtu vyjednalo další zvýšení početních stavů na stanicích. Konkrétně se jedná o 66 služebních míst a i přesto není celková naplněnost stanovená plošným pokrytím 100%¹⁸ Oproti PČR se ale stále daří nábor nových příslušníků. [10]

¹⁷ Nejběžněji využívané.

¹⁸ Současně se pohybuje kolem 96,2 %.

Stát zajišťuje vysláním jednotek HZS ČR pomoc občanům při zdolávání požárů a provádění ZaLP při MU. Povinnost zřizovat jednotky požární ochrany (dále jen JPO) mají ale i další subjekty. Díky tomu je vytvořen systém vzájemné pomoci poskytovaný občanům v časovém limitu do 20 minut. [19]

2.1.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje

Jednotkou požární ochrany se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými hasiči, požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany. JPO mají za cíl chránit životy a zdraví obyvatel, jejich majetek a také životní prostředí (dále jen ŽP) před požáry. Důležitou součástí činnosti JPO je poskytování pomoci při MU prováděním ZaLP. [20]

Dle §65 zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně [21] jsou základními druhy JPO:

- Jednotky HZS kraje,
- Jednotky SDH obce,
- Jednotka HZS podniku,
- Jednotka SDH podniku¹⁹.

Hasiči jsou v JPO rozdělení do čet, družstev, družstev o zmenšeném početním stavu, případně skupin. Četa je tvořena dvěma až třemi družstvy případně skupinami. Družstvo se skládá z velitele a dalších pěti hasičů. Družstvo o zmenšeném početním stavu tvoří velitel a další 3 hasiči. Skupina je tvořena velitelem a jedním až dvěma hasiči²⁰.

Pro účely plošného pokrytí²¹ jsou dle přílohy k zákonu č. 133/1985 o požární ochraně JPO kategorizovány na základně působnosti. Následuje tabulka kategorií JPO. [15]

¹⁹ Dle §65a zákona č. 133/1985 o požární ochraně existuje ještě vojenská hasičská jednotka. Více info viz: <https://zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#f2804950>

²⁰ Když je jednotka složena z hasičů dvou různých JPO nebo hasičů jedné JPO a osob z dalších složek IZS nebo z hasičů jedné JPO a osob poskytujících osobní a věcnou pomoc, nazývá se tato jednotka odřadem.

²¹ Plošným pokrytím území kraje JPO se rozumí jejich rozmístění na území krajů a na území hl. m. Prahy, které se provádí na základě nařízení kraje.

Kategorie JPO	
územní působnost	místní působnost
JPO I <i>jednotka hasičského záchranného sboru Kraje</i>	JPO IV <i>jednotka hasičského záchranného sboru podniku</i>
JPO II <i>jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání</i>	JPO V <i>jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně</i>
JPO III <i>jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně</i>	JPO VI <i>jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku</i>

Obrázek 4 – Kategorie JPO. [22]

Jednotky s územní působností zasahují i mimo území svého zřizovatele, zatímco jednotky s místní působností zasahují hlavně na území svého zřizovatele²². [21]

Každá JPO má svou operační hodnotu, která vypovídá o schopnosti provádět činnosti při zdolávání požárů a při ZaLP. Operační hodnotu tvoří:

- doba výjezdu po vyhlášení poplachu,
- územní působnost.

Doba výjezdu představuje časový úsek od vyhlášení poplachu po výjezd z místa dislokace a územní působnost je vzdálenost k místu zásahu, vyjádřená dobou jízdy v minutách. [15]

2.1.3 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Velmi významnou složkou IZS je zdravotnická záchranná služba (dále jen IZS), která se od ostatních složek velmi liší tím, že jako jediná není centralizovaně řízena. Existuje 14 územních středisek ZZS, která pokrývají celé území ČR. Poskytovatelem ZZS je příspěvková organizace²³ zřízená krajem a tento poskytovatel je základní složkou IZS.

²² V dohodě se zřizovatelem mohou být JPO s místní působností využívány i k zásahům mimo svůj územní obvod.

²³ Příspěvková organizace musí mít oprávnění k poskytování zdravotnické záchranné služby dle zákona o zdravotních službách.

Jedná se o nestátní zdravotnická zařízení, kdy každé krajské ředitelství je samostatným právním subjektem²⁴ a Ministerstvo zdravotnictví figuruje v rámci ZZS hlavně v oblasti vytváření legislativy, metodiky a také kontroly. [15, 23, 24, 25]

ZZS je definována zákonem č. 374/2011 Sb. o zdravotnické záchranné službě [25] a pomocí zdravotnických operačních středisek zaručuje nepřetržitý kvalifikovaný bezodkladný příjem volání na národní číslo tísňového volání 155 a výzev předaných operačním střediskem jiné základní složky IZS.

Zařízení ZZS vždy tvoří:

- ředitelství,
- zdravotnické operační středisko²⁵,
- výjezdové základny s výjezdovými skupinami,
- pracoviště krizové připravenosti a
- vzdělávací a výcvikové středisko.

Výjezdové skupiny ZZS tvoří zdravotničtí pracovníci a má nejméně 2 členy, z nichž jeden je vedoucí. Dle složení a povahy činnosti existují následující výjezdové skupiny:

- RLP – rychlá lékařská pomoc (zpravidla tříčlenné týmy, které vede lékař).
- RZP – rychlá zdravotnická pomoc (zpravidla dvoučlenné týmy, které vede záchranář se středoškolským vzděláním).

V praxi se objevuje i randez-vous systém, při němž dochází ke kombinaci výše uvedených týmů. Dále se výjezdové skupiny dle typu dopravních prostředků dělí na pozemní, letecké a vodní.

V rámci ZZS je zejména poskytována přednemocniční neodkladná péče, která je určena pro osoby ve stavu přímého ohrožení života a pro nemocné a zraněné s potenciálním ohrožením životních funkcí. Další cílovou skupinou jsou osoby s náhlou intenzivní bolestí. ZZS je určena i pro osoby, které mohou svým jednáním ohrožovat sebe nebo okolí.

²⁴ Ředitelství je centrálním řídicím a koordinačním pracovištěm.

²⁵ Součástí zařízení zdravotnické záchranné služby jsou i pomocná operační střediska.

Dále jsou uvedeny vybrané činnosti²⁶, které taktéž spadají pod ZZS:

- Spolupráce s velitelem zásahu IZS na místě události.
- Spolupráce s poskytovatelem akutní lůžkové péče.
- Poskytnutí instrukcí k zajištění první pomoci prostřednictvím sítě elektronických komunikací.
- Třídění osob podle odborných hledisek při hromadném postižení osob v důsledku MU nebo KS. [15, 23, 25]

2.1.4 Policie České republiky

Pomáhat a chránit, tak zní úděl PČR. Podle z. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky [26], policii tvoří útvary, jimiž jsou:

- Policejní prezidium České republiky (dále jen „policejní prezidium“) v čele s policejním prezidentem,
- útvary policie s celostátní působností,
- krajská ředitelství policie,
- útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.²⁷

Hlavním úkolem PČR je sloužit veřejnosti, konkrétněji chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, také předcházet trestné činnosti a plnit úkoly dle trestního řádu. Mezi vybrané základní úkoly patří:

- činit opatření k obnovení veřejného pořádku,
- vést boj proti terorismu,
- odhalovat trestné činy a zajišťovat jejich pachatele,
- konat vyšetřování a vyhledávání o trestných činech,
- zajistit ochranu státních hranice ve vymezeném rozsahu,
- dohlížet na bezpečnost a plynulost silničního provozu,
- odhalovat a projednávat přestupky,

²⁶ Další činnosti viz: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>

²⁷ Útvary s celostátní působností zřizuje na návrh policejního prezidenta ministr. Útvary zřízené v rámci krajského ředitelství zřizuje na návrh ředitele krajského ředitelství policejní prezident.

- získávat, soustřeďovat a vyhodnocovat informace sloužící k ochraně ekonomických zájmů ČR
- plnit úkoly veřejné správy,
- zajišťovat ochranu ústavních činitelů ČR,
- zajišťovat ochranu zastupitelských úřadů a ochranu objektů zvláštního významu.

Jakožto základní složka IZS plní PČR mimo uvedených ještě další úkoly týkající se přírodních katastrof a průmyslových havárií. Zejména se jedná o:

- uzavření místa zásahu, zakázání vstupu na určitá místa,
- záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat, majetku či evakuace,
- regulace volného pohybu osob a dopravy v místě zásahu a přilehlém okolí,
- poskytování nutných informací příbuzným osobám a hromadným sdělovacím prostředkům,
- dokumentování údajů a skutečností za účelem zjišťování a objasňování příčin vzniku mimořádné události. [14]

2.2 Spolupráce složek IZS při zásahu

Počet spoluprací složek IZS při zásahu se každým rokem mění. Tento jev je krásně vyobrazen v statistických ročenkách HZS. Pokud se zaměříme na spolupráci základních složek IZS při zásahu v posledních pěti letech, zjistíme následující:

- rok 2013 – 98 627 zásahů,
- rok 2014 – 99 667 zásahů,
- rok 2015 – 109 034 zásahů,
- rok 2016 – 102 487 zásahů,
- rok 2017 – 122 469 zásahů.

V posledních pěti letech téměř každým rokem spolupráce základních složek IZS při zásazích narůstá. Pokles je zaznamenán pouze v roce 2016 a činí 6 547 zásahů oproti roku 2015. [27, 28, 29, 30, 31]

Takto velká čísla spolupráce už opravdu vyžadují pozornost. Je třeba si uvědomit, že část těchto spoluprací při zásahu se odehrává za velmi náročných podmínek a s vypětím sil všech zasahujících složek.

Náročné situace často vyvolávají zmatek a nejistotu v postupu jejich řešení. Vystává otázka: „Jak zabezpečit spolupráci složek IZS na co nejlepší úrovni a předejít zmatku?“ Na tuto otázku odpovědělo GŘ HZS v roce 2004 svou první typovou činností s názvem „Špinavá bomba“.

2.2.1 Taktická cvičení IZS

To, jak jsou složky IZS při zásazích seštráné, mohou velmi ovlivnit taktická cvičení. Účel těchto cvičení spočívá k ověření:

- Přípravy složek IZS a dalších orgánů podílejících se na provádění ZaLP při MU
- havarijních plánů,
- součinnosti mezi JPO a dalšími složkami IZS.

Taktická cvičení IZS je oprávněn nařídít ministr vnitra, generální ředitel HZS ČR, hejtman kraje nebo ředitel HZS kraje a jejich konání je vždy projednáno se zúčastněnými složkami.

Taktická cvičení jsou uvedena v ročním plánu pravidelné odborné přípravy. Každý rok probíhá minimálně jedno taktické cvičení jednotek HZS kraje se složkami IZS a také JPO se složkami IZS²⁸ a dále minimálně jednou za tři roky se prověřují vnější havarijní plány cvičením složek IZS. [32]

Nyní budou uvedeny příklady taktických cvičení za rok 2017, vyjma těch, které jsou zaměřené přímo na TČ. Takováto cvičení budou specifikována až v další kapitole.

Dne 12. dubna 2017 se prověřovaly reakce složek IZS a klinických pracovišť fakultní nemocnice Ostrava (dále jen FNO) na MU, při které došlo ke **zranění velkého počtu pacientů**. Akce se konala v prostoru urgentního příjmu FNO a příčinou vzniku MU byla určena exploze neznámé výbušniny v prostorách zdravotnického zařízení. Hlavní výjimečností tohoto cvičení byla možnost vyzkoušet si v náročných podmínkách, konkrétně v rozsáhlých zakouřených prostorách provedení záchranných činností. Počet účastníků se pohyboval kolem 70 osob. [31]

²⁸ Pokud během šesti měsíců nebyla událost velkého rozsahu.

Požár lesa v nepřístupném terénu byl tématem taktického cvičení ve dnech 30. až 31. května 2017 ve Starém Městě pod Sněžníkem – Kunčicích. Účastnili se nejen čeští, ale i Polští hasiči a cíl spočíval v procvičení činnosti zajišťované JPO při požáru lesa v nepřístupném terénu a ještě při nedostatku vody. Využita byla také speciální technika pro hašení lesních požárů, mezi kterou patří i bezpilotní prostředky ve spolupráci s geoinformačními systémy²⁹.

Procvičena byla taktika evakuace a záchrany ohrožených osob v terénu. Nezbytné bylo prověřit i logistickou podporu zasahujícím složkám a zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti na místě události. Cvičení „Forest Fire 2017“ se zúčastnila i ostatní složky IZS: horská služba a letecká pomoc vrtulníku PČR s nasazením bambivaku. [31]

Požár v hudebním klubu bylo cvičení konané 6. září roku 2017 se zaměřením na prověření činnosti složek IZS a orgánů KŘ. Konalo se v centru města Plzně v klubu s názvem GOETHE'S MEFISTO, který je situován ve složitém podzemním prostoru. Jedinečnost a náročnost cvičení zajišťoval velký počet mrtvých a zraněných osob a suterénní prostor v historickém centru města, což bylo velmi náročné na orientaci zasahujících hasičů.

Cvičení se zúčastnily nejen základní složky IZS, ale i Fakultní nemocnice Plzeň, orgány KŘ Magistrátu města Plzně a 150 figurantů z řad studentů středních a vysokých škol. Díky tomuto cvičení došlo poprvé k souběžnému nasazení týmů posttraumatické intervenční péče HZS a ZZS Plzeňského kraje. [31]

²⁹ Jedná se geoinformační systém GINA, sloužící pro monitorování situace v místě zásahu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 TYPOVÉ ČINNOSTI

Typové činnosti (dále TČ) neexistují pro každou „banální“ MU. Vytváří se pro MU, které jsou specifické složitostí řešení. Například MU v souvislosti s radioaktivním zářičem si nežadá vytvoření TČ, jelikož i bez ní lze zvládnout, na rozdíl od špinavé bomby, která je velmi složitá a TČ na její „zvládnutí“ existuje od roku 2004 a je první TČ vůbec.

TČ je předem zpracovaný podklad pro postup složek IZS při provádění záchranných a likvidačních prací na místě společného zásahu. TČ obsahuje několik listů vztahujících se k řešení jednoho typu MU. Katalog TČ je pak soubornou dokumentací, jejíž součástí jsou veškeré TČ. [32]

Záměr nespočívá ve vytvoření co největšího počtu TČ, ale v reakci na konkrétní hrozby. Tyto dokumenty jsou vytvářeny na základě zkušeností z praxe a jejich hlavní cíl lze spatřovat v nastavení určitých pravidel, které zajistí, aby na místě MU každý věděl, co má dělat a předešlo se tak případným zmatkům a neefektivnosti řešení dané MU. [33]

Doposud bylo vytvořeno a publikováno celkem 15 TČ [32]. Většina těchto TČ je volně přístupná a může se k nim dostat kdokoliv³⁰, ovšem pro 6 TČ je třeba pro otevření vložit speciální heslo, jedná se o:

- STČ 02/IZS Demonstrování úmyslu sebevraždy,
- STČ 03/IZS Hrozba použití NVS nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů,
- STČ 05/IZS Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů,
- STČ 06/IZS Opatření k zajištění veřejného pořádku při shromážděních a technopárty,
- STČ 13/IZS Reakce na chemický útok v metru,
- STČ 14/IZS Amok-útok aktivního střelce.

³⁰ Stáhnout nezaheslované TČ lze na následujícím odkazu: www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx

Tabulka 1 – Volně dostupné TČ.

NÁZEV TČ	ROK VYDÁNÍ
STČ 01/IZS Špinavá bomba	2004
STČ 04/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události Letecká nehoda	2005
STČ 07/IZS Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu	2007
STČ 08/IZS Dopravní nehoda	2008
STČ 09/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události s velkým počtem zraněných osob	2008
STČ 10/IZS Při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici	2008
STČ 11/IZS Chřipka ptáků	2010
STČ 12/IZS Při poskytování psychosociální pomoci	2012
STČ 15/IZS Mimořádnosti v provozu železniční osobní dopravy	2015

Zdroj: vlastní

3.1 Aktualizace typových činností

V roce 2016 došlo k aktualizaci dvou TČ na základě legislativních změn v gesci Ministerstva zdravotnictví. Došlo k úpravě terminologie a byly zavedeny další pokyny dle nově vzniklých zákonů a vyhlášek a zároveň došlo ke zjednodušení textu a restrukturalizaci listů. Obě typové činnosti byly řádně připomínkovány a tyto připomínky byly projednány a vypořádány. Zodpovědní zástupci složek a subjektů listy odsouhlasili a podepsali.

První aktualizovanou TČ byla **STČ 04/IZS „Letecká nehoda“** a podíleli se na ni zástupci z řad základních složek IZS³¹ spolu se zástupci Ministerstva dopravy, Armády ČR, Ústavu pro zjišťování příčin leteckých nehod, poskytovatelů zdravotnických služeb v oblasti soudního lékařství a České inspekce ŽP. Tato TČ se vztahuje na letecké nehody všech letadel včetně sportovních létajících zařízení. Ovšem nevztahuje se na nehody v ohraničeném prostoru letiště a jeho blízkém okolí ani na nehody ve vymezeném vojenském prostoru.

Druhou aktualizovanou byla **STČ 09/IZS „Zásah složek IZS u MU s velkým počtem zraněných osob“**. Hlavním zaměřením této TČ je stanovení priorit poskytování přednemocniční neodkladné péče a provedení třídění zraněných osob. Třídění se provádí pouze, pokud je významný nepoměr mezi počtem zraněných a zasahujících zdravotnických pracovníků a není tak možné zajistit péči všem zraněným současně. [34]

3.2 Taktická cvičení složek IZS zaměřená na typové činnosti

Námětem taktických cvičení složek IZS mohou být i TČ. Jedná se o systém odborné přípravy složek a zároveň je to jediné prověření funkčnosti TČ, pokud nedojde k ostrému zásahu.

Cvičení slouží k přípravě na reálný zásah. Složky IZS by se při nich měli naučit spolupracovat tak, aby při reálném zásahu fungovaly na co nejvyšší úrovni svých sil a prostředků, které mají k dispozici. Posláním cvičení je tedy „vyšperkovat“ spolupráci k dokonalosti.

Taktických cvičení probíhá každý rok hned několik. Níže je uvedených pár příkladů těchto cvičení v rozmezí let 2016 – 2017.

Útok aktivního střelce byl tématem taktického cvičení s názvem Amok Fortuna Aréna 2016. Jednalo se o simulaci aktivního střelce na hokejovém zápase s účastí okolo 900 diváků. Ranění (figuranti) žádali vysvětlení, co se děje, jak na tom jsou příbuzní a přátelé a až po té zajištění zdravotní péče. Přestože figuranti věděli, že jde o pouhé cvičení, byli vděční za psychickou pomoc, spočívající v držení za ruku či vědomí, že jsou v bezpečí. Podpora se dostala i nezraněným a svědkům. [35]

³¹ Zástupci MV GR HZS ČR, Policejní prezident ČR, Ministr zdravotnictví a poskytovatelé ZZS.

Problematika MU s velkým počtem obětí a zraněných je jednou z nejzávažnějších hrozeb, které mohou v dnešní době nastat. Na toto téma reaguje TČ s přesným názvem STČ 09/IZS „Zásah složek IZS u MU s velkým počtem zraněných osob“, kterou je nutno pravidelně procvičovat.

Dne 18. dubna 2017 kolem 11:000 hodiny došlo na železničním přejezdu v Praze Michli k nárazu vlakové soupravy do autobusu. Z dosud nezjištěných příčin se autobus hromadné přepravy osob nacházel na železničním přejezdu právě ve chvíli, kdy místem projížděl osobní vlak. I tak se dá rozehrát taktické cvičení složek IZS s názvem **Vlak 2017**.

Cílem bylo procvičit nasazení a součinnost složek IZS a dalších subjektů, které provádějí ZaLP. Prověřeny byly i informační toky směrem k orgánům KŘ. V okamžiku příjezdu jednotek na místo zásahu se na místě nacházelo 60 cestujících a velitel zásahu byl nucen po konzultaci s vedoucími jednolitých složek IZS zřídit stanoviště ošetření ve vzdálenosti 300 metrů od místa incidentu.

Tyto ztížené podmínky dokonale kopírovaly realitu, kdy zasahující musí nejdříve potřebný materiál nanosit k místu srážky, vyprostit raněné a poté je různými transportními prostředky³² přenášet k ošetření. Tato situace je v případě nehody vlaku velmi pravděpodobná a vyžaduje velké fyzické úsilí všech zasahujících.

Místo srážky v prvních chvílích naplnil chaos, na základě kterého bylo zahájeno třídění raněných metodou START³³. Hasiči již využívali jednoduché barevné pásy umístěvané na zápěstí raněných místo třídících karet. Toto řešení se do budoucna jeví jako nejlepší kompromis mezi přesností a rychlostí při hromadných neštěstích.

Taktické cvičení bylo zhodnoceno jako zdařilé, objevily se jen dílčí nedostatky, u kterých byla navržena řešení pro zlepšení. Hlavní přínos je spatřován ve stále lepším stmelování spolupráce všech zasahujících složek, díky čemuž roste efektivita zásahu. [36]

³² Používána byla nosítka různých druhů + kolejové vozíky, jež jsou primárně určeny pro převoz materiálu po kolejích.

³³ Metoda START se využívá v případě většího počtu obětí a nedostatku zdravotnického personálu vzhledem k počtu obětí. Více info: <http://metodika.cahd.cz/KJPO/KJPO090308%20-%20START.pdf>

Střet dvou vlaků na Břeclavsku bylo téma velkého taktického cvičení, které mělo opět ověřit STČ 09/IZS. Cvičení se uskutečnilo v Jihomoravském kraji dne 21. června 2017 a simulovalo střet lokomotivy s osobním vlakem, jehož následkem zemřelo 15 osob, 66 se zranilo a 26 vyvázlo zcela bez zranění.

Do akce se zapojilo okolo 400 cvičících, 25 JPO a také policejní vrtulník, díky čemuž se jednalo o největší cvičení složek IZS Jihomoravského kraje za poslední roky. Zasahující se museli vypořádat nejenom s velkým počtem zraněných osob, ale i s extrémním horkem, nepřístupným terénem a náporem příbuzných, kteří se domáhali informací. [37]

4 TVORBA TYPOVÝCH ČINNOSTÍ

Na základě zákona č. 239/2000 Sb. o IZS má GŘ HZS ČR za úkol usměrňovat IZS a přitom sjednocovat postupy ministerstev, krajských úřadů, obecních úřadů, právnických a fyzických osob v oblasti IZS. Protože jsou složky IZS v působnosti různých resortů, bylo nutné určit platformu pro společné metodické materiály. Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS stanovila jako sjednocující platformu právě TČ.

TČ se zpracovávají dle vzorové osnovy a postupy vyplývají ze zákona o IZS, jeho prováděcí vyhlášky č. 328/2001 a z kompetencí složek IZS. Neexistuje pro ně specifická metodika, jak je to například u typových plánů³⁴. To, zda TČ fungují, se ověří až praxí. Tvorba TČ probíhá následovně:

- utvoří se komise pod velením GŘ HZS ČR,
- zpracuje se TČ,
- projednání ve Výboru pro civilní nouzové plánování³⁵,
- publikace TČ³⁶,
- sledování aktuálnosti TČ (zda nezaostává),
- provádění taktických cvičení (+ jejich vyhodnocení),
- případná aktualizace³⁷.
- publikace novelizované TČ.

Na první pohled by se mohlo zdát, že jako námět pro zpracovávání nových TČ slouží velmi významný dokument – Audit národní bezpečnosti. Samozřejmě, že GŘ HZS, které TČ zpracovává, bere závěry Auditů v potaz, ale při návrhu nových TČ vychází hlavně z reálného každodenního dění. [33]

³⁴ Typový plán je dokument, kterým příslušné ministerstvo nebo jiný správní úřad stanoví pro řešení konkrétního druhu KS doporučené typové postupy, zásady a opatření. Více info viz: www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-2-2017.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D

³⁵ Důvodem projednávání je meziresortní charakter.

³⁶ TČ vydává MV- GŘ HZS ČR odbor IZS a výkonu služby (oddělení IZS).

³⁷ Aktualizaci zabezpečuje také odbor IZS a výkonu služby (oddělení IZS).

4.1 Struktura typových činností

Rozdílnost a autentičnost jednotlivých TČ je jasně patrná už na jejich rozsahu (velikosti), kdy nejobsáhlejší³⁸ má 76 listů a naopak ta nejméně rozsáhlá³⁹ má pouze 29 listů. Následuje podrobná analýza struktury všech TČ.

V rámci struktury nebude uváděn celý název TČ, pouze číselné označení. Celý název TČ viz: Tabulka 1 – Volně dostupné TČ.

4.1.1 Úvodní strana a titulní list

Na první (úvodní) straně TČ nesmí chybět název, její číslo a také místo a rok vydání TČ. Úvodní strana je u všech TČ totožná, na rozdíl od „hlavičky“ nacházející se hned na následující straně, která se u jednotlivých TČ mírně liší⁴⁰.

Zatímco téměř u všech TČ je první hlavička pojmenována jako Redakční a orientační list katalogového souboru TČ, u STČ 04 [39] je nazvána jako Obsah a seznam zkratk katalogového souboru TČ. Na výše zmíněnou „hlavičku“ volně navazuje obsah a u STČ 04 ještě i seznam používaných zkratk.

Tento jev jen dokazuje nutnost průběžné aktualizace všech TČ, ve které by se nemělo zapomínat ani na formální doladění věcných informací a jednotnou úpravu.

4.1.2 Změnový list

TČ je třeba stále aktualizovat a tak by neměl chybět ani změnový list katalogového souboru TČ. Ovšem opak je pravdou a tento list chybí u následujících TČ:

- STČ 01/IZS [38],
- STČ 12/IZS [45].

Nabízí se otázka: „Proč nejsou tyto změnové listy u všech TČ?⁴¹“

³⁸ Jedná se o STČ 04/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události Letecká nehoda.

³⁹ Jedná se o 2 TČ: STČ 12/IZS Při poskytování psychosociální pomoci a STČ 15/IZS Mimořádnosti v provozu železniční osobní dopravy.

⁴⁰ „Obsah a seznam zkratk je účelnější. Struktura TČ se stále vyvíjí.“ (Hanuška 2016)

⁴¹ „Tam, kde se změny nedělají, změnový list dopředu není. Pokud měníme významněji TČ, raději uděláme novou celou.“ (Hanuška, 2018)

Změnový list je důležitou součástí TČ, odráží totiž snahu odboru IZS a výkonu služby o aktuální podobu. Tvoří ho tabulka, která opět u jednotlivých TČ není totožná. U STČ 04 [39], STČ 07 [40], STČ 09 [42], STČ 11[44] a STČ 15 [46] v tabulce změnového listu nalezneme následující údaje:

- číslo,
- název souboru,
- aktualizace stran,
- důvod změny a
- datum aktualizace.

U STČ 08 [41] a STČ 10 [43] tabulka ve změnovém listu obsahuje:

- číslo změny,
- vypracoval (jméno, podpis),
- důvod změny (nové listy; zrušené listy),
- schválil (jméno, podpis),
- účinnost.

Druhou formu tabulky, byť použitou jen ve dvou TČ, shledávám jako účinnější, hlavně z důvodu uvedení zpracovatele aktualizace. Ovšem ideálním případ by byl po doplnění některých údajů z první tabulky. Výsledná ideální tabulka by tedy obsahovala následující údaje:

- číslo změny,
- název souboru,
- vypracoval (jméno, podpis),
- důvod změny (nové listy; zrušené listy),
- schválil (jméno, podpis),
- účinnost.

4.1.3 Společný list složek integrovaného záchranného systému

Tento list má obsahovat stručný a hlavně nekomplikovaný popis charakteru a druhu MU. Obsahuje také informaci o tom, z jaké složky IZS je velitel zásahu a jaký stupeň poplachu je při průběhu MU vyhlášen. Dále obsahuje informace o sestavě základních složek IZS na místě zásahu a doporučuje využití určitých ostatních složek IZS. [33]

Výše uvedené informace jsou v jednotlivých TČ rozmístěny rozdílně. U **STČ 01** [38] je gestorem společného listu složek IZS MV – GŘ HZS ČR a vypadá následovně:

1. vymezení pojmů,
2. charakter MU,
3. řízení zásahu a organizace místa zásahu,
4. stupeň poplachu,
5. časové vymezení MU,
6. součinnost složek IZS,
7. poskytování informací sdělovacím prostředkům.

U **STČ 04** [39] je hned pod „hlavičkou“ společného listu složek IZS uveden odstavec, který přibližuje na co přesně se daná TČ vztahuje a na co ne. Gestor listu je totožný s předchozí TČ a obsažené údaje mají následující pořadí:

1. vymezení pojmů,
2. charakter MU,
3. taktická úroveň řízení,
4. operační úroveň řízení,
5. strategická úroveň řízení,
6. stupeň poplachu,
7. časové vymezení mimořádné události,
8. síly a prostředky složek IZS a dalších subjektů.

Ve výše uvedeném výčtu chybí oproti předchozí TČ kapitola popisující informování sdělovacích prostředkům. Tato informace se objevuje v kapitole taktická úroveň řízení.

Společný list složek IZS u **STČ 07** [40] zpracovalo Policejní prezídium ČR a má následující členění:

1. charakter a druh MU,
2. charakter MU,
3. činnost složek IZS při zásahu,
4. velitel zásahu,
5. odpovídající stupeň poplachu IZS,
6. ukončení společného zásahu řešeného podle této TČ,
7. využitelné síly a prostředky.

Tento Společný list složek IZS je specifický tím, že se na každé následující straně opakuje úvodní hlavička listu se základními informacemi. Spatřuji to za zbytečné. Dále neshledávám vhodné téměř shodné pojmenování prvních dvou kapitol.

Další posuzovanou je **STČ 08** [41], u které je gestorem společného listu složek IZS MV – GŘ HZS ČR. Kapitoly vypadají následovně:

1. charakter a druh MU,
2. velitel zásahu, členění místa zásahu a řízení záchranných a likvidačních prací,
3. časové vymezení společného zásahu řešeného podle této typové činnosti,
4. využitelné síly a prostředky,
5. spolupráce s odpovědnými orgány veřejné správy podle typu komunikace.

Společný list složek IZS u **STČ 09** [42] zpracovalo Ministerstvo zdravotnictví ČR a opět se svoji strukturou od ostatních liší:

1. vymezení pojmů,
2. charakter a druh MU,
3. činnost složek IZS při zásahu,
4. velitel zásahu a organizace místa zásahu,
5. stupeň poplachu a trvání zásahu,
6. síly a prostředky složek IZS.

Následuje **STČ 10** [43], jejímž gestorem je MV – GŘ HZS ČR a Společný list složek IZS obsahuje oproti předchozím TČ některé velmi specificky nazvané kapitoly:

1. charakter a druh MU,
2. vztah správce komunikace a složek IZS,
3. druhy opatření a odpovědnost v různých etapách nebezpečné poruchy plynulosti provozu na dálnici,
4. velitel zásahu, operační řízení a využívané stupně poplachu,
5. stupeň poplachu a trvání zásahu,
6. síly a prostředky složek IZS,
7. síly a prostředky ŘSD ČR.

V této TČ byly pojmy ze společného listu IZS vynechány a představeny až v příloze k tomuto listu.

V rámci společného listu složek IZS **STČ 11** [44], jež zpracovalo MV – GŘ HZS ČR, nalezneme:

1. charakter a druh MU,
2. zapojení IZS do řešení MU,
3. velitel zásahu a taktika na místě zásahu,
4. stupeň poplachu,
5. časové vymezení zásahu řešeného podle této TČ,
6. síly a prostředky složek IZS,
7. činnost správních úřadů, chovatelů a složek IZS.

Předposlední volně dostupná **STČ 12** [45] je velmi specifická, což se odráží i na jejím společném listu složek IZS, který obsahuje ze všech TČ nejméně kapitol. Před samotnými kapitolami je uvedeno pár odstavců přibližujících psychosociální dopady MU na záchranáře a další zasahující osoby. Psychologická pomoc obětem není předmětem této TČ. Společný list složek IZS má pouze 2 kapitoly:

1. vymezení pojmů a
2. poskytování psychosociální pomoci při MU.

Poslední **STČ 15** [46] má Společný list složek IZS v následující podobě:

1. vymezení pojmů a charakter MU,
2. řešení MU,
3. řízení zásahu a organizace místa zásahu,
4. stupeň poplachu,
5. časové vymezení MU,
6. poskytování informací.

Dle výše uvedených poznatků lze konstatovat, že údaje obsažené v jednotlivých TČ ve společném listu složek IZS nemají jednotnou podobu, což může při orientaci ve více TČ působit lehký zmatek. Dále bych kladla důraz na kapitolu komentující poskytování informací sdělovacím prostředkům, tato informace se objevuje pouze v TČ.

4.1.3.1 Příloha ke společnému listu složek IZS

Téměř každá TČ obsahuje přílohu ke společnému listu složek IZS až na STČ 07.

První příloha u STČ 01 [38] slouží jako grafický podtext a vyobrazuje organizaci na místě zásahu, druhá obsahuje pokyny k sebe-dekontaminaci osob doma.

STČ 04 [39] má v první příloze stejně jako předchozí TČ schéma organizace na místě zásahu, ve druhé je opět schéma tentokrát schéma vazeb.

STČ 09 [42] má dokonce 3 přílohy. První uvádí grafické schéma místa zásahu, druhá příloha objasňuje třídění zraněných pomocí metody START a třetí se zabývá vyšetřováním příčiny MU orgány činnými v trestním řízení⁴².

Příloha společného listu IZS u STČ 08 [41] a u STČ 10 [43] se od předchozích liší od ostatních TČ, jelikož obsahuje místo grafického vyobrazení místa zásahu pojmy a definice důležité pro danou TČ.

Příloha STČ 11 [44] popisuje rozsah prováděné dezinfekce a standardní dezinfekční prostředky a příloha specifické STČ 12 [45] uvádí kroky první psychické pomoci⁴³.

Poslední STČ 15 [46] v přílohové části společného listu obsahuje schéma komunikačních vazeb při MU na dráhách celostátních a regionálních ve vlastnictví státu.

4.1.4 List velitele zásahu

„Checklist“ neboli kontrolní list je v praxi často využívanou metodou analýzy rizik, zejména kvůli své jednoduchosti a nenáročnosti. V katalogu typových činností je tato metoda použita v Listu velitele zásahu složek IZS.

⁴² Zpracovatel této přílohy je Kriminologický ústav Praha, na rozdíl od ostatních příloh, které jsou zpracované MV GR HZS ČR.

⁴³ Mezi než patří: Navaž kontakt. Zjisti zdravotní stav. Chraň soukromí - dbej na důstojnost. Informuj, co se děje, a naslouchej. Zjišťuj a zajišťuj základní potřeby. Hlídej bezpečí. Řeš situaci tady a teď, případně bezprostřední následující kroky, nehledej dlouhodobá řešení a Předej do péče blízkých osob nebo dalších služeb.

List velitele zásahu je nejdůležitějším a nejrozpracovanějším listem, jelikož zabezpečuje řízení zásahu na taktické úrovni. U většiny TČ následuje za Společným listem složek IZS, výjimkou je STČ 10/IZS, u které tento list nelze nalézt. [33]

Tyto listy jsou u všech TČ velmi podobné, v první části se nachází již zmíněné kontrolní listy, u kterých si velitel zaznamenává zahájení úkonu či jeho splnění. Tyto úkony jsou již u každé TČ specifické. Pokud se ale zaměříme na hlavní myšlenku první a poslední položku, určitá spojitost zde lze nalézt:

Tabulka 2 – List velitele zásahu.

TČ	PRVNÍ POLOŽKA	POSLEDNÍ POLOŽKA
STČ 01	Nařídit první průzkum	Předat uzavřené a střežené místo zásahu odpovědným orgánům
STČ 04	Vyhodnotit rozsah nehody	Předat uzavřené a střežené místo zásahu odpovědným orgánům
STČ 07	Zjistit aktuální informace	Dokončit potřebnou dokumentaci
STČ 08	Průzkum	Konzultace s orgány ŽP nebo povolání věcné pomoci
STČ 09	Vizuálně provádět průzkum	Dekontaminace
STČ 11	Sledovat situaci na místě MU	Předání místa zásahu
STČ 12	Vyhodnotit rozsah MU	Předání údajů veliteli zásahu
STČ 15	Vizuální průzkum místa zásahu	Získat informace o počtu osob, kterým ZZS poskytne zdravotní péči

Zdroj: vlastní

STČ 07 [40] obsahuje k Listu velitele zásahu ještě přílohy, první z nich se zabývá propátříváním prostoru pomocí pátracích rojnic a využívání dalších speciálních sil a prostředků. Druhá obsahuje grafické schéma algoritmu pátrání po ztracených osobách v terénu.

4.1.5 List operačních středisek

Operační řízení je při zásahu složek IZS velmi důležité, jelikož zabezpečuje značnou část úkolů, které vedou k úspěšnému zvládnutí MU. Zejména se jedná o:

- podporu a servis veliteli zásahu a složkám IZS,
- řízení součinnosti složek IZS a spolupracujících orgánů mimo místo zásahu na operační úrovni,
- shromáždění informací potřebných pro činnost věcně příslušných orgánů a podporu strategické úrovně řízení zásahu.

Listy operačních středisek se u TČ objevují v různých zněních:

1. List operačních středisek složek IZS,
2. List operačních středisek složek IZS a stálých služeb,
3. List operačních středisek a dispečinků. [38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46]

U STČ 07 [40] je v Listu operačních středisek určena výjimka, kdy mají při pátrání po osobách rozhodující roli operační střediska PČR, na rozdíl od běžné činnosti a spolupráce složek IZS, kdy mají tuto roli operační střediska IZS.

STČ 04 [39] obsahuje k tomuto Listu operačních středisek přílohu, která vysvětluje princip fungování informačního centra. STČ 10 [43] také obsahuje přílohu. Jejíž název zní: „Využitelnost informačních systémů včetně geografických informačních systémů pro řešení nebezpečné poruchy plynulosti provozu na dálnici“. Tato příloha zjednodušeně popisuje funkce a možnosti jednotlivých informačních systémů nebo geografických informačních systémů.

4.1.6 Listy složek integrovaného záchranného systému

Následuje nejspeciřičtější část TČ, kam patří:

- List JPO.
- List PČR.
- List poskytovatele ZZS.
- List poskytovatelů akutní lůžkové péče.
- List poskytovatele zdravotních služeb v oboru soudního lékařství.
- List AČR.
- List Horské služby ČR.
- List celní správy ČR.
- List Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.
- List ministerstva dopravy ČR.
- List správce komunikace.
- List orgánů veřejné správy.
- List orgánů ochrany veřejného zdraví.
- List Státní veterinární správy ČR
- List České inspekce ŽP.
- List Ústavu pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod.
- List leteckých dopravců.
- List železničního dopravce České dráhy, a.s.
- Asistenční centrum pomoci.
- List Nestátních neziskových organizací.
- Přehled vybraných souvisejících předpisů a zkratk. [38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46]

4.2 Podněty k vylepšení struktury typových činností

Struktura TČ je velmi náročná a rozdílná. Přesto by se určité základní prvky měly objevit u každé TČ. Z předchozí analýzy struktury TČ vyplynuly určité podněty, které by měly sloužit k vylepšení TČ.

Tabulka 3 – Podněty k vylepšení.

OZNAČENÍ TČ	PODNĚT
STČ 10	Zpracovat List velitele zásahu
Všechny TČ kromě STČ 01	Zařadit kapitolu zabývající se poskytováním informací sdělovacím prostředkům

Zdroj: vlastní

List velitele zásahu patří k jednomu z nejdůležitějších listů TČ. Proto vidím jako velmi účelné tento list zpracovat i tu STČ 10, která je jedinou TČ, jež neobsahuje List velitele zásahu.

Žijeme ve světě, kdy je veřejnost kompletně zahlcena velkým množstvím informací, které chrlí všemožné sdělovací prostředky. U MU je však nutno tomuto jevu zabránit. Veřejnosti je třeba sdělovat pouze důležité okolnosti, výzvy či úkoly a to tím nejvhodnějším způsobem pro danou MU. Z tohoto důvodu navrhuji zařadit do všech TČ samostatnou kapitolu, jež se bude zabývat tím, jak poskytovat informace sdělovacím prostředkům.

5 VYBRANÁ TYPOVÁ ČINNOST

Výběr konkrétní typové činnosti STČ 11/IZS Chřipka ptáků [44] byl učiněn na základě následujících faktorů:

- TČ, jež byla opakovaně prověřena praxí,
- poslední TČ, se kterou se složky IZS při ostrém zásahu setkaly (aktuální),
- povědomí hasičů o této TČ.

Pozitivní případ chřipky ptáků byl zjištěn na začátku roku 2017 u dvou uhynulých labutí v Ivančicích. První ohnisko bylo potvrzeno i v Moravském Krumlově, kousek od místa nálezu labutí. Do března se po ČR rozšířilo 39 ohnisek, mezi něž patřila zoologická zahrada Liberec, 5 komerčních hospodářství a zbytek hospodářství nekomerčních⁴⁴.

Nákaza sice zasáhla všechny kraje, ale v hl. m. Praha, na Vysočině a ve Zlínském kraji se vir vyskytl a byl potvrzen jen u volně žijících ptáků. V ostatních krajích se nákaza objevila v malochovech.

5.1 Charakteristika STČ 11/IZS Chřipka ptáků

Tato MU se řeší na základě žádosti orgánu veterinární správy, která požádá HZS ČR o společné řešení MU ke zdolání nákazy chřipky ptáků a k zabránění šíření nákazy. Žádost bude písemná a bude podána:

- generálnímu řediteli HZS ČR, cestou operačního a informačního střediska MV-GŘ HZS ČR, nebo
- řediteli HZS kraje, cestou operačního a informačního střediska HZS kraje.

Zásah řídí a součinnost složek IZS koordinuje velitel zásahu, kterým je velitel jednotky požární ochrany (dále jen JPO). Velitel zásahu zřizuje ke koordinaci činnosti složek IZS v místě zásahu štáb velitele zásahu.

⁴⁴ V komerčním hospodářství jsou zvířata chována za účelem podnikání, zatímco v nekomerčním je chovatel chová pro vlastní spotřebu, užití nebo jako zájmový chov. Viz: <http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/100055373.html>

Při zásahu v místě nakaženého chovu se zpravidla vyhláší třetí stupeň poplachu a tento zásah probíhá následovně:

- provedení průzkumu,
- uzavření místa mimořádné události,
- určení nebezpečné a vnější zóny,
- likvidace chovu,
- vyklizení objektu,
- zajištění dezinfekce osob a techniky a
- provedení závěrečné dezinfekce objektu nakaženého chovu.

Pokud se jedná o sběr uhynulých ptáků v přírodě, bývá vyhlášen pouze první stupeň poplachu a zásah se skládá z těchto činností:

- sběr uhynulého zvířete,
- uložení uhynulého zvířete do transportních obalů k vyšetření nebo k likvidaci a
- případné dezinfekci místa nálezu.

Ve společném listu složek IZS jsou zakotveny i činnosti správních úřadů, chovatelů a složek IZS, konkrétně se jedná o:

- orgány veterinární správy,
- obec,
- chovatelé,
- HZS ČR a JPO,
- PČR,
- AČR,
- ZZS,
- krajská hygienická stanice
- hejtmani krajů a starostové obcí s rozšířenou působností a
- MV.

Příloha č. 1 s názvem Dezinfekce, která doprovází Společný list složek IZS obsahuje informace o rozsahu provádění dezinfekce a standardní dezinfekční prostředky.

Kontrolní list zaručuje, aby velitel na místě zásahu neopomenul žádný důležitý úkon. Zejména se jedná o následující položky:

- průzkum na místě MU,
- poučení o zdravotních rizicích chřipky ptáků,
- určení režimových vstupů a výstupů do nebezpečné zóny,
- informování veřejnosti a medií,
- technické vybavení pro utrácení,
- plošná (předběžná dezinfekce),
- závěrečná dezinfekce. [44]

5.2 Pohled z praxe dobrovolného hasiče

Zásahů v rámci potlačování chřipky ptáků v roce 2017 se účastnila i jednotka sboru dobrovolných hasičů Moravský Krumlov – Rakšice. S jedním členem z této jednotky byl proveden strukturovaný rozhovor, který měl přinést poznatky z praxe. Cílem bylo zjistit informace týkající se následujících témat:

- postupovalo se v praxi dle STČ 11/IZS Chřipka ptáků,
- jak se celá „akce“ plánovala,
- byl zásah něčím specifický,
- jaká byla spolupráce se státní a krajskou veterinární správou,
- jak dopadl zásah,
- zhodnocení STČ 11/IZS Chřipka ptáků.

Při zásazích jednotky sboru dobrovolných hasičů Moravský Krumlov – Rakšice byla dodržena z STČ 11/IZS Chřipka ptáků jen malá část⁴⁵. Celá akce byla plánovaná opravdu velmi rychle, mnohdy jen pár hodin před samotným zásahem.

Zásah v rámci Moravského Krumlova a Ivančic byl specifický hlavně v tom, že se poprvé vybíjely všechny malochovy v celém tříkilometrovém úseku, což v rámci ČR ještě nikdy neprobíhalo. Nikdo si nebyl jistý, co od nastalé situace čekat a jak správně postupovat a tudíž se objevily velké zmatky, kterým ani trochu nepomohla státní a krajská veterinární

⁴⁵ Odhadem se jednalo o jednu třetinu obsahu TČ.

správa. Její připravenost byla opravdu špatná, neměla vůbec přehled, čím disponuje a nebýt hasičů, celá akce by mohla skončit fiaskem.

Právě připravenost HZS hrála hlavní roli v tom, že se nakonec vše relativně dobře zvládlo. Co se týče TČ jako takové, je napsána relativně dobře, ovšem teorie není praxe. V tomto případě se poprvé jednalo o malochovy, tak to bylo něco nového a tudíž dost věcí fungovalo jinak oproti TČ.

5.3 Podněty ke zlepšení STČ 11/IZS Chřipka ptáků

Na základě praktických zkušeností příslušníka sboru dobrovolných hasičů navrhuji následující opatření sloužící k vylepšení STČ 11/IZS Chřipka ptáků:

- Zpracovat informace jakými prostředky možnými k využití při chřipce ptáků disponuje státní a krajská veterinární zpráva do samostatného listu.
- Zpracovat do TČ postupy v případě, že jsou zasaženy chřipkou ptáků malochovy.
- Více taktických či prověřovacích cvičení na téma chřipky ptáků.

6 TYPOVÉ ČINNOSTI Z POHLEDU PRAXE

Za účelem získání bližší představy o praktickém provádění TČ byla zvolena užší skupina složek IZS, která byla podrobena strukturovaným rozhovorům.

6.1 Zástupci/ zástupce Hasičského záchranného sboru

Jako první byl vybrán zástupce HZS, neboť se s TČ setkávají nejčastěji a samotná tvorba TČ je v gesci GRH HZS ČR. Strukturovaný rozhovor byl prováděn s velitelem stanice Kyjov patřící k územnímu odboru Hodonín, který spadá pod Hasičský záchranný sbor Jiho-moravského kraje. Řešené okruhy v rámci strukturovaných rozhovorů jsou následující:

- Je TČ brána v rámci HZS jako přínos.
- Jak moc se HZS v praxi drží pokynů uvedených v TČ.
- Co lze na TČ ocenit.
- Taktická cvičení na TČ.
- Vítky k TČ.
- Tvorba nových TČ.
- Spolupráce s PČR.

Z pozice velitelské funkce HZS jsou TČ spatřovány jako velice přínosné. Mimořádné události mají svá specifika a určitou náročnost, týkající se zejména koordinace činností základních a ostatních složek IZS a TČ na toto reagují. Obsahují základní informace použitelné pro ty složky IZS, které se obvykle řešení uvedené MU zúčastní. Přínos TČ lze spatřovat i v jejich využití v rámci odborné přípravy složek IZS.

TČ slouží jako sjednocující platforma složek IZS, která by měla vycházet nejenom z teoretických, ale taky z praktických zkušeností u řešení MU v letech minulých. Slabina je spatřována v nedostatečné vzájemné informovatelnosti zpracovatelů TČ. Tento jev může způsobit odlišení úkonů prováděných v praxi od úkonů stanovených v TČ.

Odlišná náplň práce jednotlivých složek IZS vyžaduje přesně stanovenou koordinaci. Dále je nutné stanovit výčet činností a kompetencí a určení velení na místě zásahu. Jako příslušník HZS, který se podílí na velení z taktické a strategické úrovně řízení zásahu, oceňuje zejména určení velení zásahu, zpracované postupy velitele zásahu (check listy) a možnost využití TČ v rámci pravidelné odborné přípravy příslušníků HZS.

V rámci plánu odborné přípravy na každý výcvikový rok je u HZS ČR sestavován i plán taktických cvičení pro daný rok v jednotlivých krajích. V rámci HZS Jihomoravského kraje je pořádáno jedno taktické cvičení IZS na krajské úrovni a na územních odborech taktéž vždy jedno taktické cvičení IZS. Toto taktické cvičení je zpracováváno ve spolupráci se základními složkami IZS a postupuje se dle vybraného STČ/IZS. V poslední době se daří zapojovat do realizace přípravy taktických cvičení i PČR, kdy je dle vybrané STČ/IZS složkou velicí. V minulých dvou letech jsme provedli taktické cvičení dle STČ 07/IZS a STČ 14/IZS.

Ve zpracovaných TČ není spatřováno nic, co by se dalo vytknout. Každou operativní metodiku prověří až řešení mimořádné události v praxi. Nejdůležitějším faktorem zůstává činnost zasahujících, jejich řídicí schopnosti, odborná teoretická a praktická připravenost, fyzická a psychická odolnost a v neposlední míře i schopnost využívat dostupnou dokumentaci určenou ke zdolávání rozsáhlé mimořádné události.

TČ vychází ze skutečných situací, které se udály u nás nebo i ve světě. Tato reakce je spatřována jako zcela správná a relevantní. Lze si představit zpracování TČ na téma Blackout či rozsáhlé omezení dodávky pitné vody nebo blesková povodeň.

Spolupráce s PČR je vlastně historicky nejstarší i nejčastější, a to už před fungováním a legislativním zakotvením integrovaného záchranného systému, i po něm. Náplň práce PČR je výrazně odlišná a v minulosti nebylo fungování PČR v rámci integrovaného záchranného systému pro její příslušníky vnímáno stejně jako u příslušníků HZS.

PČR je nedílnou součástí a základní složkou integrovaného záchranného systému v ČR. Sladěnost a spolupráce je s PČR pravidelně konzultována na zasedání vedoucích složek, odborných přípravách a v neposlední řadě prověřována jednou v roce prakticky taktickým cvičením IZS. Jmenovaní příslušníci HZS a PČR spolu pravidelně zasedají v bezpečnostních radách a jsou svoláváni do krizových štábů.

6.2 Zástupci Policie České republiky

V druhé řadě byli respondenty průzkumu pomocí strukturovaných rozhovorů zvoleni příslušníci PČR. Průzkum se týkal následujících okruhů:

- jak vnímáte TČ v rámci výkonu povolání u PČR,
- jaké informace o TČ Vám jsou známy,
- berete TČ v rámci PČR jako přínos,
- jak moc se TČ v praxi řídíte,
- výtky k TČ,
- nápady na vylepšení TČ,
- tvorba nových TČ,
- spolupráce v rámci TČ s HZS,
- účast na taktickém cvičení.

Byl vybrán jeden příslušník PČR sloužící ve Středočeském kraji na územním odboru Praha-venkov JIH, obvodní oddělení Hradištko vykonávající pozici vrchního asistenta. Druhý příslušník PČR vykonává pozici pořádkové policie v Pardubickém kraji na územním odboru Ústí nad Orlicí, obvodní oddělení Žamberk. Takovýto výběr byl učiněn z důvodu možnosti porovnání povědomí o TČ na různých úrovních pozic a v různých lokacích ČR.

6.2.1 Příslušník Policie České republiky na pozici vrchního asistenta

Tento příslušník PČR pracuje primárně dle závazných pokynů, jež řeší většinu situací, se kterou se policista běžně při výkonu své funkce setká. Nicméně pokud svou službu vezme z pohledu IZS, tak zmiňuje MU jako dopravní nehody, ptačí chřipku nebo nález nástražného výbušného systému, které si ovšem nespojuje přímo s TČ. Pohlíží na ně jako na běžnou spolupráci se složkami IZS.

Při otázce ohledně informací o TČ se mi dostalo odpovědi, že příslušník PČR není hasič a proto nemůže TČ hodnotit. Dále mi bylo sděleno, že TČ nejsou většině policistů známy⁴⁶. V reálné praxi se policie dle TČ neřídí, vše probíhá dle aktuálního stavu na místě.

⁴⁶ Tato informace byla ověřena i od dalších příslušníků PČR.

Hlídka PČR na místě zásahu komunikuje s velitelem zásahu HZS a komunikace je většinou na dobré úrovni, každá složka ví, co se od ní očekává.

Příslušník PČR je názoru, že TČ k práci nepotřebuje a tudíž se o jejich obsah ani nezajímá. Na oddělení našel pouze jednu TČ v papírové podobě a to STČ 11/IZS Chřipka ptáků.

6.2.2 Příslušník Policie České republiky na pozici pořádkové policie

Druhý příslušník PČR se při výkonu svého povolání přímo s TČ nikdy nesešel a tudíž o nich nemůže sdělit žádné informace. Uspokojivé povědomí o této problematice nemá ani nikdo z jeho kolegů.

Při dotazu, zda se někdy účastnil taktického cvičení, uvedl taktické cvičení s názvem „Aktivní střelec“. Že se v rámci tohoto cvičení postupovalo dle dokumentů zvaných TČ mu bohužel bylo cizí. Cvičení zhodnocuje jako velmi přínosné, hlavně kvůli možnosti cvičení v prostorách, které mu nejsou známé. Jako podnět k tomuto konkrétnímu cvičení dává zapojení více pachatelů.

6.3 Podněty ke zlepšení TČ

Na základě strukturovaných rozhovorů byly zjištěny určité nedostatky v rámci TČ. Z těchto následků vyplývají následující podněty ke zlepšení:

- Větší informovanost příslušníků PČR o TČ.
- Umístění všech TČ na obvodních odděleních PČR v papírové formě.
- Zapojení většího počtu střelců při taktickém cvičení na STČ.

7 PERSPEKTIVY VÝVOJE A PODNĚTY K NOVÝM TČ

Audit národní bezpečnosti a Analýza hrozeb pro ČR nám jasně ukazují, že nám stále, dnes a denně, hrozí určitá nebezpečí. Na tento fakt nám reagují právě TČ.

Nejenom, že je třeba kvůli vyvíjejícímu se bezpečnostnímu prostředí vymýšlet stále nové TČ, nesmíme ani zapomínat na ty stávající. Je třeba dělat jejich revize, hlavně co se týče legislativy a změny situace, kdy je nutné řešit danou MU jinak, než bylo zvykem. Také je třeba brát v potaz zpětnou vazbu z provedených cvičení, kde se jednotlivé TČ procvičují a ověřují. Na základě zjištěných nedostatků na cvičení je nutno upravit informace uvedené v TČ. [33]

7.1 Perspektivy vývoje

Stávající TČ se stále vyvíjejí a dochází i k tvorbě nových TČ. Vzhledem k současné bezpečnostní situaci tento trend pravděpodobně zůstane i nadále. V současné době se pracuje na nové TČ zabývající se vysoce virulentní nákazou. Další možným tématem pro zpracování TČ je velká námraza.

7.1.1 Vysoce virulentní nákazy

Tato typová činnost by se zaměřovala na opatření proti vysoce virulentním⁴⁷ nákazám. Bylo konstatováno, že v usnesení vlády nejsou zakomponovány důležité věci, tudíž se touto problematikou začalo zabývat ministerstvo zdravotnictví [33]

Možné scénáře, podněty, proč se momentálně na této nové TČ usilovně pracuje:

- Velmi aktuální téma.
- Lidé v dnešní době velmi cestují⁴⁸ → šíření virulentních nákaz je velmi snadné.
- Vysoce virulentní nákaza nelze zjistit hned → velké nebezpečí.
- Objeví-li se příznaky této nákazy na palubě lodi/letadla, jak postupovat?

⁴⁷ Virulence je kvantitativním vyjádřením patogenity, tedy její míry. Více info viz: https://fv1.vfu.cz/informace-o-fakulte/sekce-ustavy/infekcni-choroby/pedagogicka-cinnost/mikrobiologie-pro-farmaceuty/prednaska_4.pdf

⁴⁸ Největší hrozbou spojenou s virulentními nákazami je pravděpodobně Afrika.

7.1.2 Velká námraza

Zimní období je z pohledu úpravy železničních tratí a provozování železniční dopravy velmi náročné. To, že vlaky v tomto období mívají pravidelné zpoždění je známý fakt. Občas se ale stane, že vlivem MU na železniční trati uvíznou cestující ve vlaku. Vzhledem k tomu, že dopravci mají povinnost o své cestující pečovat, České dráhy vydaly plán, jak pečovat o cestující, kteří se stali oběťmi uvíznutí ve vlaku vlivem MU. Tento plán se ale věnuje pouze jedné soupravě a díky tomu není shledáván za dostačující. [33]

Možné scénáře, co se může na železniční trati vlivem velké námrazy stát, jsou následující:

- Přestanou fungovat výhybky, stroje.
- Ve vlaku uvízne velké množství lidí.
- Uvízlí lidé jsou nervózní a začnou zahlcovat linku 112.
- Z důvodu paniky mohou uvěznění cestující vyskočit z vlaku a způsobit si rozsáhlá zranění.

7.2 Analýza bezpečnostního prostředí

Pokud se vrátíme k analýze bezpečnostního prostředí, která byla podrobně rozebrána v kapitole 1.3 teoretické části, nalezneme spoustu podnětů k tvorbě nových TČ.

Podíváme-li se na výsledky analýzy hrozeb pro ČR, zjistíme, že téměř polovina identifikovaných typů nebezpečí je naturogenní, ovšem TČ zaměřených na tento druh nebezpečí existuje pouze jedna. Za jednu z posledních nejničivějších naturogenních MU lze považovat Orkán Herwart.

7.2.1 Orkán Herwart

Herwart, aneb ničivý vítr, který začal působit velké množství MU na území ČR již kolem půlnoci 28. října. JPO musely zasahovat u 9 866 událostí, nasazeno bylo 2 359 JPO a počet zásahů se vyšplhal až na neuvěřitelných 13 445, čemuž přispěl i fakt, že téměř při každém výjezdu zasahovaly JPO na více místech.

Při porovnání s orkáнем Kyrill musely JPO během jediného dne působení orkánu Herwart zasahovat u téměř stejného množství případů jako u orkánu Kyrill za 4 dny. V extrémním větru byli hasiči nuceni porážet, odřezávat a odklízet stromy při zabezpečování poškozených střech.

Tyto zásahy byly velmi nebezpečné, protože utržené střešní krytiny mohly ohrozit zdraví, či dokonce život obyvatel, během následujících dnů řešili JPO události na místech, kde kvůli bezpečí zasahujících nebylo možné provést zásah hned den vypuknutí orkánu nebo kde bylo možné zásah odložit. [47]

7.2.1.1 Vyhodnocení následků působení orkánu Herwart

Orkán Herwart byl z hlediska zaznamenaných rychlostí větru nejničivější větrnou pohromou v ČR od orkánu Kyrill, který zachvátil ČR v lednu roku 2007. Tento orkán zasáhl kromě ČR i celou střední Evropu, v Německu si vyžádal stejně jako v ČR čtyři mrtvé a v Polsku dva. Všechny úmrtí v ČR byly způsobené pádem stromu.

Kromě úmrtí orkán způsobil i rozsáhlé materiální škody a vyvrátil nespočet stromů. Např. v Krkonoších poničil tisíce kubíků dřeva. Popadané a vyvrácené stromy působily komplikace v dopravě, především pak v horských oblastech a na železničních tratích.

29. října 2017 ČEZ vyhlásil z důvodu velkého počtu poruch na vedení kalamitní stav v osmi krajích:

- Plzeňském,
- Královéhradeckém,
- Karlovarském,
- Libereckém,
- Pardubickém,
- Středočeském,
- Ústeckém kraji a
- kraji Vysočina.

Dodávka elektřiny byla přerušena okolo půl milionům odběratelů a došlo k mnoha výpadkům mobilních buněk v síti operátů. Přesto nebyl vyhlášen krizová stav a krizový štáb kraje byl svolán pouze v Karlovarském kraji.

Zatěžkávací zkouškou prošla i operační střediska, která byla historicky nejvíce zatížena počtem tísňových volání, kdy během pouhé hodiny se počty volání vyšplhaly až k pěti tisícům. I přes nasazení maximálního počtu operátorů přijímacích tísňová volání docházelo k tomu, že se mnozí lidé nemohli na tísňovou linku dovolat vůbec. Na operátory HZS ČR na tísňových linkách bylo v neděli 29. října směřováno 29 305 tísňových hovorů.

Při srovnání událostí řešených JPO v období třech nejničivějších orkánů, které zasáhly naše území, dostaneme následující čísla:

- Kyrill – 7 729,
- Emma – 4 528,
- Herwart – 9 925. [48]

Jednou z priorit JPO byla pomoc při obnovení dodávek energií do zařízení typů nemocnic. Hasiči poskytovali technickou pomoc zprovozněním horkovzdušných ventilátorů pro nemocnici v Semilech, kde došlo k výpadku dodávky tepla či zajištěním náhradního zdroje elektrické energie pro domov důchodců v Horní Stropnici.

Problémy se vyskytly i v souvislosti s dodávkou pitné vody ve Starém Městě pod Lanštejnem, kde hrozilo, že bude bez dodávek pitné vody až 15 000 obyvatel. [48, 49]

7.3 Námět k vytvoření nové typové činnosti

Orkán herwart způsobil obrovské množství škod a dokonce i ztráty na lidských životech. Určité věci během této MU nefungovaly správně a toho je nutné se vyvarovat pomocí nové TČ, která se bude zabývat touto problematikou.

Tabulka 4 – Námět nové TČ.

NÁZEV	DŮVODY NÁVRHU
STČ 16/IZS Orkán s velkým počtem MU	Přetíženost tísňových linek (někteří lidé se vůbec nedovolali).
	Výpadky elektrické energie či dodávek pitné vody.

Zdroj: vlastní

ZÁVĚR

Předložená práce přinesla teoretické poznatky týkající se bezpečnosti, jako základní lidské potřeby a složek IZS, které se právě o zajištění bezpečnosti starají. Praktická část byla uvedena podrobnou analýzou a následným hodnocením struktury TČ. Následoval popis STČ 11/IZS Chřipka ptáků, který byl doplněn o informace z praxe hasiče a o zhodnocení nedostatků u této TČ. Navrženy byly i podněty ke zlepšení na základě zjištěných nedostatků:

- Zpracovat informace jakými prostředky možnými k využití při chřipce ptáků disponuje státní a krajská veterinární zpráva do samostatného listu.
- Zpracovat do TČ postupy v případě, že jsou zasaženy chřipkou ptáků malochovy.
- Více taktických či prověřovacích cvičení na téma chřipky ptáků.

Další kapitola praktické části se věnovala strukturovaným rozhovorům, které zajistily velký přísun informací z praxe hasičů a policistů. Na základě těchto informací bylo zjištěno, že TČ jsou převážně spatřovány zástupci složek IZS jako přínos, ovšem objevily se i určité nedostatky v rámci TČ či taktických zásahů a z toho důvodu byly navrženy následující podněty pro zlepšení:

- Větší informovanost příslušníků PČR o TČ.
- Umístění všech TČ na obvodních odděleních PČR v papírové formě.
- Zapojení většího počtu střelců při taktickém cvičení na STČ.

Poslední kapitola se věnovala perspektivám vývoje TČ a přinesla konkrétní námět k tvorbě nové TČ s názvem „STČ 16/IZS Orkán s velkým počtem MU“.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem si dovoluji tvrdit, že cíl práce stanovený v úvodu byl naplněn a práce přináší aktuální téma, jelikož vzhledem ke stále se vyvíjející bezpečnostní situaci bude potřeba dotvářet nové a nové TČ.

Přínos práce spatřuji jednak v možnosti využití zjištěných nedostatků stávajících TČ k jejich vylepšení, ale také i v konkrétních námětech na vytvoření nových TČ.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu [online]. 2016 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>.
- [2] KOLEKTIV AUTORŮ. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.
- [3] KOLEKTIV AUTORŮ POD VEDENÍM MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Praha, 2011. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné také z: https://www.mzv.cz/file/699914/Bezpecnostni_strategie_CR_2011.pdf.
- [4] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Praha, 2003. Dostupné z: http://www.army.cz/assets/files/8492/Bezpe_nostn_strategie__R_-_prosinec_2003.pdf.
- [5] KOLEKTIV AUTORŮ POD VEDENÍM MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Praha, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné také z: https://www.mzv.cz/file/699914/Bezpecnostni_strategie_CR_2011.pdf.
- [6] MV – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2013. ISBN 978-80-86466-50-7.
- [7] ČESKO. *Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. In: . 2018. Dostupné také z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.
- [8] ČESKO. *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. In: . 2018. Dostupné také z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

- [9] ČERMÍN, Aleš, 2015. *Bezpečnostní systém ČR: Zákonné normy pro podporu řešení MU a KS* [online]. Liberec: Školení starostů obcí. Dostupné z: <http://slideplayer.cz/slide/11165909/>.
- [10] RYBA, Drahošlav. Poděkování za všechny úspěchy sboru v loňském roce. 112: *ODBORNÝ ČASOPIS POŽÁRNÍ OCHRANY, INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU A OCHRANY OBYVATELSTVA*. 2018, XVII(4/2018). Dostupné také z: www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvii-cislo-1-2018.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d.
- [11] Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (2013). *KRIZPORT* [online]. 2013 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/koncepce-ochrany-obyvatelstva-do-roku-2020-s-vyhledem-do>.
- [12] MINISTERSTVO VNITRA ČR, ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY A PREVENCE KRIMINALITY. *AUDIT NÁRODNÍ BEZPEČNOST*. Praha, 2016. Dostupné také z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>.
- [13] PAULUS, František, Antonín KRÖMER, Jan PETR a Jaroslav ČERNÝ. *ANALÝZA HROZEB PRO ČESKOU REPUBLIKU: ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA*. Praha, 2015. Dostupné také z: www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx.
- [14] KOVÁRNÍK, Libor a Jozef TÓTH. *Policejní akce*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-725-1311-6.
- [15] KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. *Integrovaný záchranný systém*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2011. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-8745-101-4.
- [16] Postavení a úkoly. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx.
- [17] ČESKO. *Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)*. In: . 2018. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>.

- [18] VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012. ISBN 978-80-7452-028-0.
- [19] ŠENOVSKÝ, Michail a Zdeněk HANUŠKA. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství se sídlem VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006.
- [20] Jednotky PO. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx.
- [21] ČESKO. *Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně*. In: . 2018. Dostupné také z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.
- [22] ORGANIZACE JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY V ČR. *Hasiči vzdělávání* [online]. 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/sites/default/files/download/48/Nepovim/1_2_organizace_jednotek_po_v_cr.pdf.
- [23] Postavení ZZS ve složkách IZS v ČR: Úkoly záchranné služby v rámci IZS. *Komora záchranářů: zdravotnických záchranných služeb České republiky* [online]. 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.komorazachranaru.cz/aktualita/postaveni-zzs-ve-slozkach-izs-v-cr>.
- [24] MAREK, slabý. *Zdravotnická záchranná služba ČR a IZS 25 nebo 140 let společné cesty?* [online]. Brno, 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/69349859-Zdravotnicka-zachranna-sluzba-cr-a-izs-25-nebo-140-let-spolecne-cesty-pyrometing-brno-mudr-marek-slaby-mba-prezident-azzs-cr.html>.
- [25] ČESKO. *Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě*. In: . 2018. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>.
- [26] ČESKO. *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky*. In: . 2018. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.

- [27] VONÁSEK, Vladimír, Pavel LUKEŠ a kol. *Statistická ročenka 2013: Požární ochrana Integrovaný záchranný systém Hasičský záchranný sbor ČR*. Praha: MV–generální ředitelství HZS ČR, 2014. Dostupné také z: www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx.
- [28] VONÁSEK, Vladimír, Pavel LUKEŠ a kol. *Statistická ročenka 2014: Požární ochrana Integrovaný záchranný systém Hasičský záchranný sbor ČR*. Praha: MV–generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx.
- [29] VONÁSEK, Vladimír, Pavel LUKEŠ a kol. *Statistická ročenka 2015: Požární ochrana Integrovaný záchranný systém Hasičský záchranný sbor ČR*. Praha: MV–generální ředitelství HZS ČR, 2016. Dostupné také z: www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx.
- [30] Žůrková, Klára a kol. *Statistická ročenka 2016: Požární ochrana Integrovaný záchranný systém Hasičský záchranný sbor ČR*. Praha: MV–generální ředitelství HZS ČR, 2017. Dostupné také z: www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx.
- [31] Žůrková, Klára a kol. *Statistická ročenka 2017: Požární ochrana Integrovaný záchranný systém Hasičský záchranný sbor ČR*. Praha: MV–generální ředitelství HZS ČR, 2018. Dostupné také z: www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx.
- [32] ROŠKO, David. Prověřovací a taktická cvičení složek IZS: Vyhláška č. 328/2001 Sb. *Hasiči vzdělávání* [online]. 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/proverovaci-takticka-cviceni-slozek-izs-vyhlaska-c-3282001-sb>.
- [32] Dokumentace IZS. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [33] HANUŠKA, Zdeněk. Ústní sdělení. Brno, 18. 12. 2017.

- [34] AGH, Pavel. Aktualizace typových činností. 112: *Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva* [online]. 2017, XVI(ČÍSLO 10/2017) [cit. 2018-05-11]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-10-2017.aspx?q=Y2hudW09OA%3d%3d>.
- [35] Amok - útok aktivního střelce. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/amok-utok-aktivniho-strelce.aspx>.
- [36] MILOŠ NĚMEC. Taktické cvičení VLAK 2017. 112: *Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva* [online]. 2017, XVI(ČÍSLO 1/2017) [cit. 2018-05-11]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-12-2017.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>.
- [37] KPT. ING. MILAN TLAMKA. Střet dvou vlaků na Břeclavsku. 112: *Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva* [online]. 2017, XVI(ČÍSLO 11/2017) [cit. 2018-05-11]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-11-2017.aspx?q=Y2hudW09MTE%3d>.
- [38] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Špiňavá bomba STČ 01/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [39] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Zásah složek IZS u mimořádné události Letecká nehoda STČ 04/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [40] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Záchrana pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu STČ 07/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.

- [41] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Dopravní nehoda 08/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [42] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Zásah složek IZS u mimořádné události s velkým počtem zraněných osob STČ 09/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [43] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici STČ 10/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [44] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Chřipka ptáků STČ 11/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [45] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Při poskytování psychosociální pomoci 12/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [46] *Typová činnost složek IZS při společném zásahu katalogový soubor: Mimořádnosti v provozu železniční osobní dopravy 15/IZS*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2015. Dostupné také z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>.
- [47] Orkán Herwart navýšil počet hasičských výjezdů o téměř 4600 %. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. 2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/orkan-herwart-navysil-pocet-hasicskych-vyjezdu-o-temer-4600.aspx>.

- [48] KOLEKTIV ODBORU OPERAČNÍHO ŘÍZENÍ. Poděkování za všechny úspěchy sboru v loňském roce. 112: *Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva* [online]. 2018, XVII(ČÍSLO 1/2018) [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvii-cislo-1-2018.aspx?q=Y2hudW09MTE%3D.
- [49] KOLEKTIV ODBORU OPERAČNÍHO ŘÍZENÍ, 2018. Statistické vyhodnocení následků působení orkánu Herwart. 112: *Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva* [online]. XVII(1/2018) [cit. 2018-05-11]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvii-cislo-1-2018.aspx?q=Y2hudW09MTE%3d>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky.
FNO	Fakultní nemocnice Ostrava.
HZS	Hasičský záchranný sbor.
IZS	Integrovaný záchranný systém.
JPO	Jednotka požární ochrany.
KŘ	Krizové řízení.
MO	Ministerstvo obrany.
MV	Ministerstvo vnitra.
NVS	Nástražný výbušný systém.
OO	Ochrana obyvatelstva.
PČR	Policie ČR.
SSHM	Správa státních hmotných rezerv.
TČ	Typová činnost.
ZaLP	Záchranné a likvidační práce.
ZZS	Zdravotnická záchranná služba.
ŽP	Životní prostředí.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Bezpečnostní systém státu. [6]	15
Obrázek 2 – Ochrana obyvatelstva. [6]	16
Obrázek 3 – Přejít MU v KS. [9].....	17
Obrázek 4 – Kategorie JPO. [22].....	29

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Volně dostupné TČ.....	37
Tabulka 2 – List velitele zásahu.	48
Tabulka 3 – Podněty k vylepšení.....	51
Tabulka 4 – Námět nové TČ.....	63